

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEATIS

Suunised kalandus- ja vesiviljelussektoris antava riigiabi kohta

(2023/C 107/01)

SISUKORD

	<i>Lehekülg</i>
I OSA ÜLDSÄTTED	3
1. peatükk	3
1. SISSEJUHATUS	3
2. peatükk	4
2. KOHALDAMISALA, TEATAMISKOHUSTUS JA MÕISTED	4
2.1. Käesolevate suuniste kohaldamisala ja EMKVF-i mõju	4
2.1.1. Kohaldamisala	4
2.1.2. Muudeks meetmeteks antav abi	5
2.1.3. Määruse (EL) 2021/1139 mõju	5
2.2. Kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes kohaldatavad horisontaalsed eeskirjad ja muud abi käsitlevad dokumendid	6
2.3. Abi grupierandi määrustega hõlmatud meetmeliikidele	7
2.4. Teatamiskohustus	8
2.5. Mõisted	9
3. peatükk	11
3. SISETURUGA KOKKUSOBIVUSE HINDAMINE ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 3 PUNKTI C ALUSEL	11
3.1. Esimene tingimus: abi soodustab teatava majandustegevuse arengut	12
3.1.1. Abi saav majandustegevus	12
3.1.2. Ergutav mõju	12
3.1.3. Liidu õiguse asjakohaste sätete rikkumise puudumine	14
3.2. Teine tingimus: abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega	15
3.2.1. Riigi sekkumise vajadus	15
3.2.2. Abi asjakohasus	16

	3.2.3. Abi proportsionaalsus	16
	3.2.4. Läbipaistvus	19
	3.2.5. Konkurentsile ja kaubandusele avalduva põhjendamatult negatiivse mõju vältimine	20
	3.2.6. Abi positiivse ja negatiivse mõju kaalumise (tasakaalustatuse kriteerium)	22
II OSA	ABI LIIGID	25
	1. peatükk	25
	1. RISKIJUHTIMISEKS JA KRIISIOHJEKS ANTAV ABI	25
	1.1. Loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi	25
	1.2. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi	27
	1.3. Vesiviljeluses esinevate loomataudide ning invasiivsete võõrliikide leviku ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antav abi ning nende loomataudide ja võõrliikide leviku põhjustatud kahju korvamiseks antav abi	29
	1.4. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi	31
	1.5. Riskisündmustest tingitud kahju ennetamise ja vähendamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi	32
	2. peatükk	33
	2. ÄÄREPOOLSEIMATES PIIRKONDADES ANTAV ABI	33
	2.1. Äärepoolseimates piirkondades antav tegevusabi	33
	2.2. Äärepoolseimates piirkondades kalalaevastiku uuendamiseks antav abi	33
	2.3. Äärepoolseimates piirkondades kalalaevade ohutust suurendavasse varustusse, sealhulgas väikesemahulisel rannapüügil püügipiirkondade laiendamist võimaldavasse varustusse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi	35
	3. peatükk	35
	3. LAEVASTIKUGA SEOTUD MEETMETE RAKENDAMISEKS JA PÜÜGITEGEVUSE LÕPETAMISEKS ANTAV ABI	35
	3.1. Esimese kalalaeva soetamine	36
	3.2. Pea- või abimootori asendamine või moderniseerimine	37
	3.3. Kalalaeva kogumahutavuse suurendamine ohutuse, töötingimuste või energiatõhususe parandamiseks	38
	3.4. Püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antav abi	39
	3.5. Püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antav abi	42
	3.6. Kaluritele antav likviidsusabi	44
III OSA	MENETLUSKÜSIMUSED	45
	1. ABIKVADE MAKSIMAALNE KESTUS JA HINDAMINE	45
	2. LÄBIVAATAMISKLAUSEL SEOS KONGREETSEID SIDUVAID KOHUSTUSI HÕLMAVATE MEETMETEGA	46
	3. SUUNISTE KOHALDAMINE	46
	4. ETTEPANEKUD ASJAKOHASTE MEETMETE KOHTA	47
	5. ARUANDLUS JA JÄRELEVALVE	47
	6. SUUNISTE MUUTMINE	48

I OSA

ÜLDSÄTTED

1. peatükk

1. SISSEJUHATUS

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 107 lõikes 1 on sätestatud, et „kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust“. Kuigi ELi toimimise lepingus on sätestatud põhimõte, et riigiabi on keelatud, võib sellist abi teatavatel juhtudel pidada siiski aluslepingu artikli 107 lõigete 2 ja 3 alusel siseturuga kokkusobivaks.
- (2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktile b on riigiabi, mida antakse loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks, sealhulgas kalandus- ja vesiviljelussektoris, siseturuga kokkusobiv. Teiseks võib komisjon ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel pidada siseturuga kokkusobivaks kalandus- ja vesiviljelussektori majandusarengu soodustamiseks antavat abi, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. Kolmandaks võib ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a alusel siseturuga kokkusobivaks pidada abi majandusarengu edendamiseks piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus, ja ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud piirkondades, võttes arvesse nende struktuurilist, majanduslikku ja sotsiaalset olukorda.
- (3) Käesolevates suunistes esitab komisjon kriteeriumid selliste piirkondade kindlakstegemiseks, mis vastavad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 tingimustele ja mille puhul abi võib seega pidada siseturuga kokkusobivaks. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punkti b kohaselt antava abi puhul esitatakse käesolevates suunistes tingimused, mille alusel loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi on siseturuga kokkusobiv.
- (4) Kõigi liikmesriikide ettevõtjatel on juurdepääs ühisele piiratud mere bioloogilistele ressurssidele. Ühise kalanduspoliitikaga (edaspidi „ÜKP“) tagatakse, et nii mere bioloogilisi ressursse kui ka neid ammutavat kalapüüki ja selleks vajalikku laevastikku majandatakse nii, et kalavarud jäävad jätkusuutlikule tasemele. Kalandus- ja vesiviljelussektori majandusarengu soodustamiseks antav riigiabi on osa laiemast ÜKPst, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1380/2013 ⁽¹⁾. Selle poliitika raames annab liit kalandus- ja vesiviljelussektorile rahalist toetust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1139 (edaspidi „määrus (EL) 2021/1139“), ⁽²⁾ millega loodi Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (edaspidi „EMKVF“). Kõnealuse määruse kohaselt võib anda toetust sekkumistele, mis aitavad saavutada ÜKP eesmäärke, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 2, ning selles on esitatud rahastamiskõlbmatute tegevuste loetelu ja ranged tingimused tagamaks, et investeeringud ja laevastikule makstav hüvitis on nende eesmärkidega kooskõlas.
- (5) Riigiabi sotsiaalne ja majanduslik mõju on sama, olenemata sellest, kas seda rahastatakse (kas või osaliselt) liidu eelarvest või mõne liikmesriigi poolt. Seepärast on komisjon seisukohal, et poliitika, mida ta rakendab riigiabi kontrolli valdkonnas, peaks olema kooskõlaline ja sidus ühise kalanduspoliitika raames EMKVFi kaudu toetuste andmisega. Käesolevate suuniste kohaldamisel ja tõlgendamisel võtab komisjon arvesse ühise kalanduspoliitika eeskirju ja EMKVFi reguleerivaid eeskirju.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004 (ELT L 247, 13.7.2021, lk 1).

- (6) 2019. aastal algatas komisjon kalandus- ja vesiviljelussektoris antava riigiabi suuniste hindamise, ⁽³⁾ mis näitas, et üldiselt on kalandus- ja vesiviljelussektori riigiabi raamistik tõhus, see on minimeerinud konkurentsimoonusi ja mõju kaubandusele, suurendanud läbipaistvust, järjepidevust ja õiguskindlust ning aidanud kaasa ÜKP eesmärkide saavutamisele. Kalandus- ja vesiviljelussektoris majandustegevuse arendamiseks on siiski vaja teha mõningaid sihipäraseid kohandusi, et tagada kõnealuse sektori riigiabi eeskirjade ja EMKVF-i ühtne lähenemisviis. Sellega seoses võtab komisjon tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamisel (käesolevate suuniste I osa jagu 3.2.6) arvesse horisontaalseid riigiabi eeskirju ja Euroopa rohelisest kokkuleppes ⁽⁴⁾ tulenevat poliitikat, sealhulgas kestlikku sinist majandust.

2. peatükk

2. KOHALDAMISALA, TEATAMISKOHUSTUS JA MÕISTED

2.1. Käesolevate suuniste kohaldamisala ja EMKVF-i mõju

2.1.1. Kohaldamisala

- (7) Käesolevates suunistes esitatakse põhimõtted, mida komisjon kohaldab, et hinnata kalandus- ja vesiviljelussektorile antava abi kokkusobivust siseturuga EL-i toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 või lõike 3 tähenduses.
- (8) Käesolevaid suuniseid kohaldatakse igasuguse kalandus- ja vesiviljelussektorile antava abi suhtes. See hõlmab regionaalabi neid osi, mis on seotud kalandus- ja vesiviljelussektoriga. Neid kohaldatakse ka kogu muu abi suhtes, mida antakse kalandus- ja vesiviljelussektorile liidu fondide raames. Kui abi kuulub horisontaalsete eeskirjade või muu abi käsitleva dokumendi kohaldamisalasse, kohaldatakse sellise abi suhtes käesolevate suuniste I osa jaos 2.2 esitatud tingimusi.
- (9) Käesolevaid suuniseid kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes. Suurettevõtjad on üldiselt turutõrgetest vähem mõjutatud kui mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd ⁽⁵⁾). Peale selle on kalandus- ja vesiviljelussektori suurettevõtjad tõenäolisemalt kaalukad turuosalised ning seetõttu võib suurettevõtjatele antav abi teatavatel juhtudel olulisel määral moonutada konkurentsi ja kaubandust siseturul. Kuna kalandus- ja vesiviljelussektori suurettevõtjatele antav abi võib põhjustada konkurentsimoonusi, viiakse suurettevõtjate suhtes kohaldatavad riigiabi eeskirjad käesolevates suunistes kooskõlla üldiste riigiabi eeskirjadega ja nende puhul kohaldatakse EL-i toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohast siseturuga kokkusobivuse hindamist, mida kirjeldatakse üksikasjalikumalt käesolevate suuniste I osa 3. peatükis.
- (10) Raskustes olevad ettevõtjad jäävad käesolevate suuniste kohaldamisalast välja, välja arvatud juhul, kui on kohaldatav käesolevas punktis osutatud erand. Komisjon on seisukohal, et raskustes olevaid ettevõtjaid, kui nende olemasolu on sattunud ohtu, ei saa käsitada sobivate vahenditena avaliku poliitika muude eesmärkide edendamiseks enne, kui on tagatud nende ettevõtjate elujõulisus. Seega, kui abi saavat ettevõtjat peetakse käesolevate suuniste punkti (31)(bb) tähenduses raskustes olevaks ettevõtjaks, hinnatakse abi vastavalt suunistele raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ⁽⁶⁾. Sellest üldpõhimõttest tehakse järgmised erandid:
- (a) käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.1 osutatud abi loodusõnnetustest ja erakorralistest sündmustest tingitud kahju korvamiseks, tingimusel et see abi on EL-i toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobiv;

⁽³⁾ ELT C 217, 2.7.2015, lk 1.

⁽⁴⁾ Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (COM(2019) 640 final).

⁽⁵⁾ Vt määratlust käesolevate suuniste punktis (31)(r).

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 249, 31.7.2014, lk 1).

- (b) käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.2, 1.3 või 1.4 osutatud abi loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomataudidest, invasiivsete võõrliikide levikust ja kaitsealustest loomadest tingitud kahju korvamiseks, kui kalandus- ja vesiviljelussektoris tegutseva ettevõtja rahaliste raskuste põhjuseks on kõnealused sündmused ja tingimused, et see abi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt siseturuga kokkusobiv;
- (c) käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jao 1.3 punkti (188) alapunktides (a)–(c) ja (e)–(h) osutatud abi vesiviljeluses esinevate loomataudide ennetamiseks, tõrjeks ja likvideerimiseks, kui eriolukorra ja rahvatervise kaitse vajaduse tõttu ei tuleks ettevõtja majanduslikku olukorda arvesse võtta, tingimused et see abi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt siseturuga kokkusobiv; ning
- (d) abi, mis on seotud üldist laadi teavitustegevuse ja müügiarendusmeetmetega, tingimused et need kuuluvad käesolevate suuniste I osa 2. peatüki jao 2.3 kohaldamisalasse.
- (11) Hinnates abi ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks, võtab komisjon arvesse veel tagasimaksmata abisummat (*). Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktile b ei kehti see loodusõnnetustest ja erakorralistest sündmustest tingitud kahju korvamiseks antava abi suhtes (käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jagu 1.1) ega käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jao 1.3 punkti (188) alapunktide (a)–(c) ja (e)–(h) kohaselt vesiviljeluses esinevate loomataudide ennetamiseks, tõrjeks ja likvideerimiseks antava abi suhtes.
- (12) Põhja-Iirimaal abi andmiseks tuleb juhul, kui meetme puhul on nõutav määruses (EL) nr 1380/2013 või määruses (EL) 2021/1139 sätestatud tingimuste täitmine, esitada samaväärne teave komisjonile vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 esitatavas teates.

2.1.2. Muudeks meetmeteks antav abi

- (13) Kui abi ei vasta ühelegi käesolevate suuniste II osa 1., 2. ja 3. peatükis ning I osa 2. peatüki jagudes 2.2 ja 2.3 nimetatud abiliigile, siis põhimõtteliselt ei ole see siseturuga kokkusobiv. Kui liikmesriik siiski kavatseb sellist abi anda või annab sellist abi, hindab komisjon seda igal üksikjuhul eraldi vahetult ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 alusel, võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklites 107, 108 ja 109 sätestatud eeskirju ning analoogia põhjal käesolevaid suuniseid. Liikmesriigid peavad selgelt tõendama, et abi on käesolevate suuniste I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele kooskõlas. Komisjon hindab eelkõige, kas sellise abi positiivne mõju kaalub üles kindlakstehtud negatiivse mõju konkurentsile ja kaubandusele. Komisjon võib tunnustada abi siseturuga kokkusobivaks üksnes juhul, kui positiivne mõju kaalub negatiivse mõju üles, nagu on kirjeldatud käesolevate suuniste I osa 3. peatüki jaos 3.2.6.

2.1.3. Määruse (EL) 2021/1139 mõju

- (14) ELi toimimise lepingu artiklist 42 tuleneb, et ELi toimimise lepingu konkurentsieeskirju käsitlevat peatükki, mis sisaldab riigiabisätteid, kohaldatakse põllumajandussaaduste, sealhulgas kalandus- ja vesiviljelussektori saaduste (*) tootmise ja nendega kauplemise suhtes ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määratud ulatuses, võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklis 39 sätestatud eesmärke.
- (15) Määruse (EL) 2021/1139 artikli 10 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriikide poolt kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele antava abi suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109. Määruse (EL) 2021/1139 artikli 10 lõikes 2 on siiski nähtud ette erand sellest üldreegist ja sätestatud, et ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 ei kohaldata maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad määruse (EL) 2021/1139 alusel ja mis kuuluvad ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse. Määruse (EL) 2021/1139 artikli 10 lõike 3 kohaselt kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 juhul, kui kalandus- ja vesiviljel-

(*) Vt selle kohta 13. septembri 1995. aasta kohtuotsus TWD Textilwerke Deggendorf GmbH vs. komisjon, liidetud kohtuasjad T-244/93 ja T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160.

(*) ELi toimimise lepingu artikli 38 lõige 1: „Põllumajandustooted tähendavad põllumundus-, loomakasvatuse- ja kalandustooted ning nende toodetega otseselt seotud esmatöötlemissaadusi. Viited ühisele põllumajanduspoliitikale või põllumajandusele ning termini „põllumajanduslik“ kasutamine hõlmavad ka kalandust, võttes arvesse selle sektori iseärasusi.“

lussektori puhul nähakse riigisiseste sätetega ette riiklik rahastamine, mis läheb määruse (EL) 2021/1139 sätetest kaugemale. Sellisel juhul kohaldatakse niisuguse riikliku rahastamise suhtes tervikuna riigiabi eeskirju. Seega kohaldatakse riigiabi eeskirju a) määruse (EL) 2021/1139 kohaselt i) igasuguse riikliku rahastamise suhtes, mis läheb kaugemale selle määruse sätetest, ja ii) määruse (EL) 2021/1139 alusel tehtavate maksete suhtes, mis jäävad ELi toimimise lepingu artikli 42 tähenduses kalandus- ja vesiviljelussektorist väljapoole; ning b) väljaspool määruse (EL) 2021/1139 kohaldamisala tehtavate riiklike maksete suhtes.

- (16) EMKVF-i ülesehitus on lihtne ning see ei näe ette liidu tasandil kindlaks määratud meetmeid ega üksikasjalikke rahastamiskõlblikkuse eeskirju, välja arvatud teatavate toetusmeetmete puhul. Iga prioriteedi puhul on kirjeldatud eriesmärke. Seepärast peaksid liikmesriigid oma programmis esitama kõige asjakohasemad viisid EMKVF-i raames üldiselt kirjeldatud eesmärkide ja prioriteetide saavutamiseks. Mitmesuguseid meetmeid, mille liikmesriigid on kõnealustes jagatud eelarve täitmisel põhinevates programmides kindlaks määranud, võidakse toetada vastavalt määruses (EL) 2021/1139 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060⁽⁹⁾ sätestatud eeskirjadele.
- (17) Mõningad liikmesriikide poolt määruse (EL) 2021/1139 alusel tehtavad maksed ei pruugi olla kalandus- ja vesiviljelussektorile tehtavad maksed, kuna need võivad jääda ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalast välja. Nii võib see olla näiteks teatavate maksete puhul, mis on seotud määruse (EL) 2021/1139 artiklite 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 ja 34 kohase tegevusega.
- (18) Selliste määruse (EL) 2021/1139 alusel tehtud maksete suhtes, mis jäävad kalandus- ja vesiviljelussektorist väljapoole, kohaldatakse ELi toimimise lepingu riigiabi eeskirju. Kui nimetatud maksed kujutavad endast riigiabi, tuleks neid hinnata vastavalt asjaomastele riigiabialastele õigusaktidele.
- (19) Käesolevaid suuniseid ei kohaldata abi suhtes, mida antakse täiendavate rahaliste vahenditena määruse (EL) 2021/1139 artiklite 24, 35, 36 ja 37 kohaseks hüvitamiseks. Kui aga liikmesriigid eraldavad täiendavaid rahalisi vahendeid, et toetada äärepoolseimatest piirkondadest pärit teatavate kalapüügi- ja vesiviljelustoodete püüdmisel, kasvatamisel, töötlemisel ja turustamisel ettevõtjatele tekkivate lisakulude hüvitamist, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1139 artiklis 24, peavad nad teatama sellest riigiabist komisjonile, kes võib selle abi kooskõlas määrusega (EL) 2021/1139 kõnealuse hüvitamise osana heaks kiita. Seega loetakse selline riigiabi teatud riigiabiks ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 esimese lause tähenduses.

2.2. Kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes kohaldatavad horisontaalsed eeskirjad ja muud abi käsitlevad dokumendid

- (20) Kui abi kuulub teatavate horisontaalsete suuniste või muude komisjoni poolt vastu võetud dokumentide kohaldamisalasse, hindab komisjon sellist abi vastavate horisontaalsete suuniste ja muude riigiabi käsitlevate dokumentide asjakohastes jagudes esitatud põhimõtete ning käesolevate suuniste I osa 3. peatüki jaos 3.2.6 esitatud tingimuste alusel.
- (21) Nende horisontaalsete suuniste ja muude dokumentide hulka kuuluvad koolituseks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi siseturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid,⁽¹⁰⁾ suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta,⁽¹¹⁾ teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik,⁽¹²⁾ kliima-

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisipoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁽¹⁰⁾ Komisjoni teatis „Koolituseks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi ühisturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid“ (ELT C 188, 11.8.2009, lk 1).

⁽¹¹⁾ Komisjoni teatis „Suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 508, 16.12.2021, lk 1).

⁽¹²⁾ Komisjoni teatis „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik“ (ELT C 198, 27.6.2014, lk 1).

keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suunised alates aastast 2022, ⁽¹³⁾ raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi suunised, ⁽¹⁴⁾ lairibavõrkude kiireks kasutuselevõtuks antava riigiabi eeskirjad ⁽¹⁵⁾ ning ebasoodsas olukorras olevate või puudega töötajate tööhõive jaoks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi siseturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid ⁽¹⁶⁾.

- (22) Regionaalabi suuniseid aastateks 2022–2027 ⁽¹⁷⁾ ei kohaldata kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes, välja arvatud juhul, kui kõnealuses sektoris antakse riigiabi horisontaalse regionaalse tegevusabi kava raames.

2.3. Abi grupierandi määrustega hõlmatud meetmeliikidele

- (23) Kui VKEdele või suurettevõtjatele antav abi on sama laadi kui mõne punkti (28) alapunktis (a) osutatud grupierandi määruse kohaselt siseturuga kokkusobivaks peetav abiliik, lähtub komisjon abi hindamisel ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohasest siseturuga kokkusobivuse hindamisest, mida kirjeldatakse üksikasjalikumalt I osa 3. peatüki käesolevas jaos, ja kõnealustes määrustes vastavate abiliikide kohta sätestatud kriteeriumidest.

- (24) Abi, mis ei vasta kõigile asjaomases grupierandi määruuses sätestatud kriteeriumidele, hindab komisjon igal üksikjuhul eraldi. Kui abi läheb asjaomase määruuse sätetest kaugemale, peab liikmesriik tõendama abi põhjendatust ja hädavajalikkust.

- (25) Seoses punktidega (23) ja (24):

(a) abi, mis on sama laadi kui komisjoni määruse (EL) 2022/2473 ⁽¹⁸⁾ artiklis 49 sätestatud abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks, on siseturuga kokkusobiv, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.1 esitatud eritingimustele;

(b) abi, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2022/2473 artiklis 51 sätestatud abi loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks, on siseturuga kokkusobiv, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.2 esitatud eritingimustele;

(c) abi, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2022/2473 artiklis 42 sätestatud abi loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks, on ELi toimimise lepinguga kooskõlas, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.3 esitatud eritingimustele;

(d) abi, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2022/2473 artiklis 53 sätestatud abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks, on siseturuga kokkusobiv, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.4 esitatud eritingimustele;

⁽¹³⁾ Komisjoni teatis „Kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suunised alates aastast 2022“ (ELT C 80, 18.2.2022, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 249, 31.7.2014, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni teatis „ELi suunised riigiabieeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõtuga“ (ELT C 25, 26.1.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Komisjoni teatis „Ebasoodsas olukorras olevate või puudega töötajate tööhõive jaoks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi ühisturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid“ (ELT C 188, 11.8.2009, lk 6).

⁽¹⁷⁾ Komisjoni teatis „Regionaalabi suunised“ (ELT C 153, 29.4.2021, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Komisjoni määrus (EL) 2022/2473, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 82).

- (e) abi, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2022/2473 artiklites 43, 48, 50 ja 52 sätestatud abi loomataudidest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest ja kaitsealustest loomadest tingitud kahju ennetamiseks ja vähendamiseks, on siseturuga kokkusobiv, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.5 esitatud eritingimustele; ning
- (f) abi, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2022/2473 artiklis 20 sätestatud abi esimese kalalaeva soetamiseks, on ELi toimimise lepinguga kooskõlas, kui see vastab käesolevate suuniste II osa 3. peatüki jaos 3.1 esitatud eritingimustele.

2.4. Teatamiskohustus

- (26) Käesolevaid suuniseid kohaldatakse abikavade ja üksikabi suhtes.
- (27) Komisjon tuletab liikmesriikidele meelde nende kohustust teatada kõikidest uue abi andmise kavadest vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 ja nõukogu määruse (EL) 2015/1589 ⁽¹⁹⁾ artiklile 2.
- (28) Komisjon tuletab liikmesriikidele meelde ka neid juhtumeid, millest ei ole vaja komisjonile teatada:
- (a) abi, mis on kooskõlas mõnega nõukogu määruse (EL) 2015/1588 ⁽²⁰⁾ artikli 1 alusel vastu võetud grupierandi määrustest, kui seda kohaldatakse kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes, eelkõige:
- (i) abi, mis on kooskõlas määrusega (EL) 2022/2473, ning
- (ii) koolitusabi, abi VKEde juurdepääsuks rahastamisele, teadus- ja arendustegevuse valdkonnas antav abi, VKEdele innovatsiooniks antav abi, ebasoodsas olukorras olevate töötajate ja puudega töötajate jaoks antav abi, äärepoolseimates piirkondades antav investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, regionaalse tegevusabi kavad, abi Euroopa territoriaalse koostöö projektidele ning InvestEU fondist toetatavate finantstoodetega seotud abi (välja arvatud komisjoni määruse (EL) nr 717/2014 ⁽²¹⁾ artikli 1 lõikes 1 nimetatud tegevuse puhul), mis on kooskõlas komisjoni määrusega (EL) nr 651/2014 ⁽²²⁾;
- (b) vähese tähtsusega abi, mis on kooskõlas määrusega (EL) nr 717/2014.
- (29) Liikmesriikidele tuletatakse meelde, et rahastamise süsteem, näiteks maksulaadsete tasude kaudu rahastamise süsteem, moodustab abi lahutamatu osa ⁽²³⁾.

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

⁽²⁰⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (ELT L 248, 24.9.2015, lk 1).

⁽²¹⁾ Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45).

⁽²²⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁽²³⁾ Vt 16. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Télévision française 1 (TF1) vs. komisjon*, T-275/11, ECLI:EU:T:2013:535, punktid 41–44; 13. jaanuari 2005. aasta kohtuotsus *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, C-174/02, ECLI:EU:C:2005:10, punkt 26; 7. septembri 2006. aasta kohtuotsus *Laboratoires Boiron SA vs. Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (Urssaf) de Lyon*, kes võttis üle Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS) õigused ja kohustused, C-526/04, ECLI:EU:C:2006:528; 11. märtsi 1992. aasta kohtuotsus *Compagnie commerciale de l'Ouest vs. Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, liidetud kohtuasjad C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 ja C-83/90, ECLI:EU:C:1992:118; 23. aprilli 2002. aasta kohtuotsus *Niels Nygård vs. Svineafgiftsfonden ja Ministeriet for Fødevarer*, C-234/99, ECLI:EU:C:2002:244; 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus *Essent Network Noord jt*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, punkt 90; 11. juuli 2014. aasta kohtuotsus *DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon*, T-533/10, ECLI:EU:2014:629, punktid 50–52.

- (30) Kui abikava rahastatakse teatavate kalapüügi- ja vesiviljelustoodete suhtes kehtestatud eritasudest, eelkõige maksulaadsetest tasudest, sõltumata nende toodete päritolust, hindab komisjon abi käesolevate suuniste I osa 3. peatükis esitatud põhimõtete ja kohaldatava jao tingimuste alusel. Siseturuga võib kokkusobivaks pidada üksnes abi, millest saavad kasu nii kodumaised kui ka imporditud tooted.

2.5. Mõisted

- (31) Käesolevates suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:
- (a) „abi“ – meede, mis vastab kõikidele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele;
 - (b) „sihtotstarbeline üksikabi“ – abi, mida ei anta abikava alusel;
 - (c) „abi osakaal“ – abi kogusumma, mis on väljendatud protsendina rahastamiskõlblikest kuludest enne maksude või muude tasude mahaarvamist;
 - (d) „abikava“ – mis tahes dokument, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda üksikabi kõnealuses dokumendis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ning mis tahes dokument, mille alusel võidakse anda konkreetse projektiga mitteseotud abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses;
 - (e) „bioturvameetmed“ – korralduslikud ja füüsilised meetmed, mille eesmärk on vähendada riski seoses i) taudi sissetoomisega loomapopulatsiooni, selle arenguga loomapopulatsiooni sees ja levimisega seal välja või ii) taudi sissetoomisega ettevõttesse, tsooni, bioturvarühmikusse, veovahendisse või muusse rajatisse, hoonesse või kohta, selle arenemisega seal ja levimisega seal välja;
 - (f) „tõrje- ja likvideerimismeetmed“ – meetmed, mis on seotud loomataudidega, mille puhangut pädev asutus on ametlikult tunnistanud, või invasiivsete võõrliikidega, mille esinemist pädev asutus on ametlikult kinnitanud;
 - (g) „abi andmise kuupäev“ – kuupäev, mil abi saaval ettevõtjal tekib kohaldatava siseriikliku õiguse alusel seaduslik õigus abi saada;
 - (h) „rüüstamine“ – võrku püütud või tiikides hoitava kala langemine kaitsealuste loomade, näiteks hüljeste, silesaarmaste ja merelindude saagiks;
 - (i) „hindamiskava“ – dokument, milles käsitletakse üht või mitut abikava ja mis sisaldab vähemalt järgmisi elemente: hinnatavad eesmärgid, hindamisküsimused, tulemusnäitajad, kavandatud hindamismeetod, andmekogumisnõuded, hindamise kavandatud ajakava, sealhulgas vahearuannete ja lõpliku hindamisaruande esitamise kuupäev, hindamist tegeva sõltumatu asutuse kirjeldus või valikukriteeriumid ning hindamise üldsusele kättesaadavaks tegemise kord;
 - (j) „kalapüügi- ja vesiviljelustoodet“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013⁽²⁴⁾ I lisas loetletud tooted;
 - (k) „kalandus- ja vesiviljelussektor“ – majandussektor, mis hõlmab kõiki kalapüügi- või vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamise valdkondi;
 - (l) „püügi võimsus“ – laeva kogumahutavus brutotonnides (GT) ja võimsus kilovattides (kW), nagu on määratletud määruse (EL) 2017/1130⁽²⁵⁾ artiklites 4 ja 5;
 - (m) „brutotoetusekvivalent“ – abi summa, kui see antaks abi saavale ettevõtjale toetuse vormis, enne maksude või muude tasude mahaarvamist;

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1130 kalalaevade omaduste määratlemise kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 1).

- (n) „üksikabi“ – sihtotstarbeline üksikabi ja abikava raames üksikutele abi saavatele ettevõtjatele antav abi;
- (o) „sisevetekalandus“ – laevadega või muude, sealhulgas jääpüügiks mõeldud seadmetega püügitegevus sisevetel töönduslikul eesmärgil;
- (p) „invasiivsed võõrliigid“ – liidu jaoks probleemsed looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid ja liikmesriigi jaoks probleemsed looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1143/2014 ⁽²⁶⁾ (edaspidi „määrus (EL) nr 1143/2014“) artikli 3 punkti 3 ja artikli 3 punkti 4 määratlusele;
- (q) „suurettevõtjad“ – iga ettevõtja, kes ei vasta komisjoni määruse (EL) 2022/2473 I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- (r) „mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)“ – ettevõtjad, kes vastavad määruse (EL) 2022/2473 I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- (s) „tegevusabi“ – abi, mille eesmärk või tulemus on ettevõtja likviidsuse parandamine, tootmiskulude vähendamine või tulude suurendamine, eelkõige abi, mis arvutatakse üksnes toodetud või turustatud koguse, tootehindade, toodetud ühikute või tootmisvahendite alusel;
- (t) „äärepoolseimad piirkonnad“ – ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud piirkonnad ⁽²⁷⁾;
- (u) „ennetusmeetmed“ – meetmed, mis on seotud loomataudi või invasiivse võõrliigiga, mida ei ole veel esinenud;
- (v) „töötlemine ja turustamine“ – kõik toimingud, kaasa arvatud käitlemine, töötlemine, tootmine ja turustamine alates lossimisest või püügist kuni lõpptooteni;
- (w) „kaitsealune loom“ – liidu või siseriiklike õigusaktide kohaselt kaitse all olev loom, v.a kalad;
- (x) „tagasimakstav ettemakse“ – projekti jaoks antav laen, mis makstakse välja ühe või mitme osamaksena ja mille tagasimaksmise tingimused sõltuvad projekti tulemustest;
- (y) „riskisündmused“ – loodusõnnetused, loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused, loomataudid, invasiivsete võõrliikide levik ja kaitsealuste loomade käitumisest tekkinud kahju;
- (z) „väikesemahuline rannapüük“ – kalapüük, mida teostavad: a) mere- ja siseveekalalaevad, mille kogupikkus on alla 12 meetri ja millel ei kasutata nõukogu määruse (EÜ) nr 1967/2006 ⁽²⁸⁾ artikli 2 punktis 1 määratletud veetavaid püüniseid; või b) jalgsi kalurid, sealhulgas karpide korjajad;
- (aa) „projekti või tegevusega seotud tööde alustamine“ – kas investeringuga seotud tegevuse või ehitustööde alustamine või esimene õiguslikult siduv kohustus tellida seadmeid või kasutada teenuseid või muu kohustus, mis muudab projekti või tegevuse pöördumatuks, olenevalt sellest, kumb on varasem; tööde või tegevuse alustamiseks ei peeta maa ostmist ja ettevalmistustöid, näiteks lubade saamist või teostatavusuuringute tegemist;
- (bb) „raskustes olev ettevõtja“ – ettevõtja, kes vastab kriteeriumidele, mis on esitatud raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate komisjoni suuniste ⁽²⁹⁾ jaos 2.2, või selle ettevõtja õigusjärglane.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35).

⁽²⁷⁾ Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Assooride autonoomne piirkond, Madeira ja Kanaari saared (ELT C 202, 7.6.2016, lk 195).

⁽²⁸⁾ Nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1967/2006, mis käsitleb Vahemere kalavarude säästva kasutamise majandamis-meetmeid, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2847/93 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1626/94 (ELT L 409, 30.12.2006, lk 11).

⁽²⁹⁾ Komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 249, 31.7.2014, lk 1).

- (32) Lisaks käesolevas jaos loetletud mõistetele kohaldatakse vastavalt vajadusele käesolevate suuniste punktides (21) ja (22) ning punkti (28) alapunktis (a) loetletud vastavates õigusaktides sisalduvaid mõisteid ning määruse (EL) nr 1380/2013⁽³⁰⁾ artiklis 4 ja määruse (EL) 2021/1139 artiklis 2 sätestatud mõisteid.

3. peatükk

3. SISETURUGA KOKKUSOBIVUSE HINDAMINE ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 3 PUNKTI C ALUSEL

- (33) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel võib komisjon pidada siseturuga kokkusobivaks riigiabi teatava majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- (34) Selleks et hinnata, kas kalandus- ja vesiviljelussektorile antavat riigiabi saab pidada siseturuga kokkusobivaks, teeb komisjon seega kindlaks, kas abimeede soodustab teatava majandustegevuse arengut (esimene tingimus) ja kas see mõjutab ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega (teine tingimus).
- (35) Käesolevas peatükis selgitab komisjon, kuidas ta siseturuga kokkusobivust hindab. Selles esitatakse üldised siseturuga kokkusobivuse tingimused ning vajaduse korral eritingimused abikavade puhul ja lisatingimused üksikabi puhul, mille suhtes kehtib teatamiskohustus.
- (36) Punktis (34) osutatud hindamisel kaalub komisjon järgmisi aspekte.
- (a) Esimene tingimus: abi soodustab teatava majandustegevuse arengut:
- i) asjaomase majandustegevuse kindlaksmääramine (käesoleva peatüki jagu 3.1.1);
 - ii) ergutav mõju: abi peab muutma asjaomase ettevõtja käitumist nii, et ta hakkab tegelema lisategevusalaga, mida ta ilma abita ei teeks või teeks piiratult või teistmoodi (käesoleva peatüki jagu 3.1.2);
 - iii) abi ei ole vastuolus liidu õiguse asjakohaste sätete ja üldpõhimõtetega (käesoleva peatüki jagu 3.1.3).
- (b) Teine tingimus: abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega:
- i) riigi sekkumise vajadus: abiga peab kaasnema oluline paranemine, mida turg üksi ei suudaks saavutada, näiteks turutõrke kõrvaldamine või asjakohasel juhul võrdsete võimaluste või ühtekuuluvusega seotud probleemi lahendamine (käesoleva peatüki jagu 3.2.1);
 - ii) abi asjakohasus: kavandatav abi peab olema asjakohane poliitikavahend majandustegevuse arengu soodustamiseks (käesoleva peatüki jagu 3.2.2);
 - iii) abi proportsionaalsus (abi piirdumine minimaalselt vajalikuga): abi summa ja osakaal peavad piirduma miinimumiga, mis on vajalik selleks, et ajendada asjaomast ettevõtjat tegema lisainvesteeringut või hakkama tegelema lisategevusalaga (käesoleva peatüki jagu 3.2.3);
 - iv) abi läbipaistvus: liikmesriikidel, komisjonil, ettevõtjatel ja avalikkusel peab olema hõlbus juurdepääs kõigile asjaomastele õigusaktidele ja nende alusel antavat abi käsitlevale teabele (käesoleva peatüki jagu 3.2.4);
 - v) abi tõttu konkurentsile ja kaubandusele avalduva põhjendamatu negatiivse mõju vältimine (käesoleva peatüki jagu 3.2.5);
 - vi) abi tõttu konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele avalduda võiva positiivse ja negatiivse mõju kaalumine (tasakaalustatuse kriteerium) (käesoleva peatüki jagu 3.2.6).

⁽³⁰⁾ Sealhulgas mõisteid „liidu veed“, „mere bioloogilised ressursid“, „magevee bioloogilised ressursid“, „kalalaev“, „liidu kalalaev“, „kalalaevastiku koosseisu arvamine“, „maksimaalne jätkusuutlik saagikus“, „ettevaatusprintsibiil põhinev lähenemisviis kalavarude majandamisele“, „ökosüsteemipõhine lähenemisviis kalavarude majandamisele“.

- (37) Teatavate kategooriate kavade üldise tasakaalustatuse uurimiseks võidakse täiendavalt kehtestada järeldamise nõue, nagu on kirjeldatud punktides (326)–(333). Sellistel juhtudel võib komisjon piirata kavade kestust (harilikult neljale aastale või veelgi lühemale ajale) võimalusega hiljem teatada nende pikendamisest.
- (38) Neid üldisi siseturuga kokkusobivuse kriteeriume kohaldatakse igasuguse käesolevate suuniste kohase abi suhtes, välja arvatud juhul, kui käesolevate suuniste I osa 3. peatüki jagudes 3.1 ja 3.2 on kalandus- ja vesiviljelussektoris kohaldatavate erikaalutluste tõttu ette nähtud erandid.

3.1. Esimene tingimus: abi soodustab teatava majandustegevuse arengut

3.1.1. *Abi saav majandustegevus*

- (39) Komisjon teeb liikmesriigi esitatud teabe põhjal kindlaks, millist majandustegevust teatatud meetmega toetatakse.
- (40) Liikmesriik peab tõendama, et abi eesmärk on soodustada kindlaksmääratud majandustegevuse arengut.
- (41) Abi, mille eesmärk on ennetada või vähendada majandustegevuse negatiivset mõju kliimale või keskkonnale või ÜKP kaitse-eesmärgile, võib soodustada majandustegevuse arengut asjaomase majandustegevuse jätkusuutlikkuse parandamise kaudu.
- (42) Liikmesriigid peavad kirjeldama, kas ja kuidas aitab abi kaasa ÜKP eesmärkide saavutamisele ja selle poliitika raames EMKVF-i eesmärkide saavutamisele, ning kirjeldama täpsemalt abist saadavat eeldatavat kasu.
- (43) Komisjon leiab, et abi, mida antakse kooskõlas II osa 1. peatüki jagudega 1.1, 1.2, 1.3 ja 1.4 ning II osa 3. peatüki jagudega 3.4, 3.5 ja 3.6, võib soodustada majandustegevuse arengut kalandus- ja vesiviljelussektoris, sest ilma abita ei pruugi selline areng toimuda samas ulatuses.

Lisatingimused kava alusel antava ja eraldi teatamisele kuuluva abi puhul

- (44) Eraldi teatamisele kuuluvatele investeerimisprojektidele kava alusel abi andmisel peab abi andev asutus selgitama, kuidas valitud projekt aitab kaasa kava eesmärgi saavutamisele. Seejuures peaks liikmesriik tuginema teabele, mille on esitanud abi taotleja.

3.1.2. *Ergutav mõju*

- (45) Kalandus- ja vesiviljelussektoris antavat abi saab pidada siseturuga kokkusobivaks üksnes juhul, kui abil on ergutav mõju. Ergutav mõju esineb siis, kui abi muudab ettevõtja käitumist nii, et ta hakkab tegelema sektori arengut toetava lisategevusalaga, mida ta ilma abita ei teeks või teeks piiratult või teistmoodi. Abiga ei tohi siiski subsideerida tegevuse kulusid, mida ettevõtja oleks igal juhul kandnud, ega hüvitada majandustegevuse tavalist äririski.
- (46) Kui liidu õigusaktides või käesolevates suunistes ei ole sõnaselgelt sätestatud erandeid, käsitatakse riigiabi meetmeid, mille eesmärk on lihtsalt parandada ettevõtjate finantsseisundit, kuid mis ei aita mingil viisil kaasa kalandus- ja vesiviljelussektori arengule, eelkõige abi, mida antakse üksnes hinna, koguse, tootmisühiku või tootmisvahendite ühiku alusel, siseturuga kokkusobimatu tegevusabina. Lisaks kahjustab selline abi oma olemuselt tõenäoliselt ka siseturukorralduse mehhanisme.
- (47) Tegevusabi ja kohustuslikele standarditele vastavuse saavutamise hõlbustamiseks antav abi on põhimõtteliselt siseturuga kokkusobimatud, välja arvatud juhul, kui liidu õigusaktides või käesolevates suunistes on selgesõnaliselt sätestatud erandid, ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

- (48) Käesolevate suuniste II osa 1. peatükiga hõlmatud abi peaks piirduma selliste kalandus- ja vesiviljelussektoris tegutsevate ettevõtjate abistamisega, kes on silmitsi mitmesuguste raskustega vaatamata sellele, et nad on asjaomaste riskide vähendamiseks teinud mõistlikke jõupingutusi. Riigiabi ei tohiks ahvatleda ettevõtjaid põhjendamatu riski võtma. Kalandus- ja vesiviljelussektoris tegutsevad ettevõtjad peavad ise vastutama tootmismeetodite või toodete järelemõtlematu valiku tagajärgede eest. Seda põhimõtet kohaldatakse näiteks II osa 3. peatüki jagude 3.4, 3.5 ja 3.6 puhul.
- (49) Punktis (45) selgitatud põhjustel leiab komisjon, et abil ei ole abi saavale ettevõtjale ergutavat mõju, kui asjaomase projekti või tegevusega seotud töö on alanud juba enne, kui ettevõtja esitab riiklikele ametiasutustele abitaotluse.
- (50) Abitaotlus peab sisaldama vähemalt taotleja nime ja ettevõtja suurust, projekti või tegevuse kirjeldust, sealhulgas selle asukohta ning algus- ja lõppkuupäeva, projekti läbiviimiseks vajalikku abisummat ja rahastamiskõlblikke kulusid.
- (51) Lisaks peavad suurettevõtjad taotluses kirjeldama olukorda juhul, kui abi ei antaks (s.t vastupidist stsenaariumi või alternatiivset projekti või tegevust), ning esitama taotluses kirjeldatud vastupidise stsenaariumi toetuseks dokumentaalsed tõendid. Seda nõuet ei kohaldata selliste omavalitsuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaelarve on alla 10 miljoni euro ja mille territooriumil on alla 5 000 elaniku.
- (52) Taotluse saamisel peab abi andev asutus kontrollima vastupidise stsenaariumi usutavust ja veenduma, et abil on nõutav ergutav mõju. Vastupidine stsenaarium on usutav, kui see on ehtne ja seotud otsustusprotsessi mõjutavate teguritega ajal, mil abi saav ettevõtja teeb asjaomase projekti või tegevuse kohta otsuse.
- (53) Maksusoodustusena antaval abil on ergutav mõju, kui abikava kohaselt antakse õigus saada abi objektiivsete kriteeriumide alusel ja ilma liikmesriigi täiendava kaalutusõigusega ning abikava on vastu võetud ja jõus enne abi saava projekti või tegevusega seotud tööde alustamist. Viimati nimetatud nõuet ei kohaldata maksumeetme kava järglaskavade puhul, tingimusel et tegevus oli juba hõlmatud eelmiste maksusoodustuskavadega.
- (54) Abil, mis on oma olemuselt tasandusabi, nagu II osa 1. peatüki jagudes 1.1, 1.2, 1.3 ja 1.4 osutatud abi, II osa 3. peatüki jagudes 3.5 ja 3.6 osutatud abi ning II osa 2. peatüki jagudes 2.1, 2.2 ja 2.3 esitatud tingimustele vastav abi, ei pea olema ergutavat mõju või sellele loetakse olevat ergutav mõju.

Lisatingimused eraldi teatamisele kuuluva investeringuteks ettenähtud abi puhul ja teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeringuteks ettenähtud abi puhul

- (55) Lisaks eespool punktides (45) ja (48)–(53) ette nähtud nõuete järgimisele, mida kohaldatakse vastavalt eraldi teatamisele kuuluva investeringuteks ettenähtud abi suhtes ja teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeringuteks ettenähtud abi suhtes, peab liikmesriik esitama selged tõendid selle kohta, et abi mõjutab reaalselt investeerimisotsust. Põhjaliku hindamise võimaldamiseks peab liikmesriik esitama lisaks teabele toetatava projekti kohta ka põhjaliku kirjelduse vastupidise stsenaariumi kohta, mis põhineb eeldusel, et abi saav ettevõtja ei saa abi üheltki avaliku sektori asutuselt.
- (56) Liikmesriikidel palutakse koostada kehtivad ja ametlikud juhatare dokumendid, riskihindamised (sealhulgas asukohaspetsiifiliste riskide hindamised), finantsaruanded, asutusesised äriplaanid, eksperdiarvamused ja muud hinnatava investeerimisprojektiga seotud uuringud. Need dokumendid peavad olema ajakohased, võttes arvesse investeringu või selle asukoha kohta tehtavat otsust. Ergutavat mõju võivad liikmesriikidel aidata tõendada dokumendid, mis sisaldavad teavet nõudluse prognooside, kuluprognoside ja finantsprognooside kohta, investeerimiskomiteele esitatavad ja erinevaid investeerimisstsenaariume käsitlevad dokumendid või finantsasutustele esitatavad dokumendid.

- (57) Seejuures võib kasumlikkuse taset hinnata meetoditega, mis on asjaomases sektoris tavapärased ja mis võivad hõlmata meetodeid projekti nüüdispuhasväärtuse, ⁽³¹⁾ sisemise tulumäära ⁽³²⁾ või investeeritud kapitali keskmise tootluse hindamiseks. Projekti kasumlikkust tuleb võrrelda tavapäraste tulumääradega, mida abi saav ettevõtja kohaldab muude sarnaste investeerimisprojektide puhul. Kui need määrad ei ole teada, tuleb projekti kasumlikkust võrrelda ettevõtja kapitali kulukuse määraga tervikuna või asjaomases sektoris tavapäraselt täheldatud tulumääradega.
- (58) Kui konkreetne vastupidine stsenaarium ei ole teada, võib ergutava mõju olemasolu eeldada rahastamispuudujäägi korral, s.t kui eelnevalt koostatud äriplaani alusel ületavad investeerimiskulud investeeringu oodatava tegevuskasumi nüüdispuhasväärtust.
- (59) Kui abi ei muuda abi saava ettevõtja käitumist, stimuleerides tegema lisainvesteeringuid, puudub abil positiivne mõju asjaomase sektori arengule. Seetõttu ei loeta abi siseturuga kokkusobivaks, kui ilmneb, et sama investeering tehtaks ka ilma abita.

3.1.3. Liidu õiguse asjakohaste sätete rikkumise puudumine

- (60) Kui riigiabimeetmest, sellega seotud tingimustest (sh rahastamise meetodist, kui see meetod on meetme lahutamatu osa) või rahastatavast tegevusest tuleneks asjakohase liidu õiguse rikkumine, ei saa sellist abi pidada siseturuga kokkusobivaks ⁽³⁾.
- (61) Kalandus- ja vesiviljelussektoris hõlmab see eelkõige riigiabi:
- (a) millega toetatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2008 ⁽³⁴⁾ artiklis 42 või määruse (EÜ) nr 1224/2009 ⁽³⁵⁾ artiklis 90 osutatud tõsiste rikkumistega seotud püügitegevust, mis kujutab endast ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki ⁽³⁶⁾ või toetab seda;
- (b) millega toetatakse sellise kalalaeva käitamist, haldamist või omamist, mis on kantud määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 40 lõikes 3 osutatud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade liidu nimekirja või mis sõidab sellise riigi lipu all, mida käsitatakse kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 33 koostööd mittetegeva kolmanda riigina;

⁽³¹⁾ Projekti nüüdispuhasväärtuse all mõistetakse nüüdisväärtusesse diskonteeritud (harilikult kapitalikulu alusel) positiivsete ja negatiivsete rahavoogude vahet investeeringu eluea jooksul.

⁽³²⁾ Sisemine tulumäär ei põhine antud aasta arvestuslikul tulul, vaid selle puhul võetakse arvesse tulevase rahavooge, mida investor loodab saada investeeringu kogu eluea jooksul. See määratletakse diskontomäärana, mille korral rahavoogude jada nüüdispuhasväärtus võrdub nulliga.

⁽³³⁾ Vt näiteks 19. septembri 2000. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, punkt 78; 12. detsembri 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-456/00, ECLI:EU:2002:753, punktid 30 ja 32; 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Régie Networks, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, punktid 94–116; 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Nuova Agricast vs. komisjon, C-67/09 P, ECLI:EU:C:2010:607, punkt 51; ja 22. septembri 2020. aasta kohtuotsus Austria vs. komisjon, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, punkt 44.

⁽³⁴⁾ Nõukogu 29. september 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1).

⁽³⁵⁾ Nõukogu 20. november 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1).

⁽³⁶⁾ Näiteks kalapüük ilma kehtiva kalalaevatunnistusega, kalapüük keelualal või keelualjal, ilma kvoodita või pärast kvoodi täitumist; kalapüük lubatust sügavamal; sellise kalavaru püük, mille suhtes kehtib moratorium või mille püük on keelatud; keelatud või nõuetele mittevastavate püügivahendite kasutamine; kalapüük piirkondliku kalandusorganisatsiooni pädevusalas viisil, mis ei sobi kokku või on vastuolus nimetatud organisatsiooni kaitse- ja majandamismeetmetega, jne.

- (c) millega rikutakse määruses (EL) nr 1379/2013 ⁽³⁷⁾ sätestatud turu ühist korraldust käsitlevaid eeskirju ⁽³⁸⁾ või
- (d) mis hõlmab püügivõimsuse suurendamist või uute laevade ehitamist, mis otseselt ja automaatselt viib selleni, et liikmesriik ei järgi määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõiget 7 ja kõnealuse määruse II lisas sätestatud püügivõimsuse ülempiire.

- (62) Lisaks ei saa siseturuga kokkusobivaks pidada riigiabi, mille andmise tingimuseks on abi saava ettevõtja kohustus kasutada omamaiseid tooteid või teenuseid, ega abi, millega piiratakse abi saava ettevõtja võimalust kasutada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni tulemusi teistes liikmesriikides.
- (63) Komisjon ei luba anda abi kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse suunatud ekspordiga seotud tegevusele, mis on otseselt seotud eksporditavate kogustega, ega abi, mille andmise tingimus on omamaiste kaupade eelistamine imporditud kaupadele; samuti ei luba komisjon anda abi turustusvõrgu loomiseks ja toimimiseks ega muude eksporditegevusega seotud kulutuste katteks. Abi, millega kaetakse messidel osalemise kulud või uue või juba olemasoleva toote uuele turule viimiseks vajalike uuringute või nõustamisteenuste kulud, ei loeta üldjuhul ekspordiabiks.
- (64) Riigiabiteadetes tuleks esitada teave selle kohta, kuidas riiklikud ametiasutused kontrollivad punktide (61)–(63) järgimist.

3.2. **Teine tingimus: abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega**

- (65) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt võib siseturuga kokkusobivaks tunnistada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kuid üksnes juhul, „kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega“.
- (66) Käesolevas jaos kirjeldatakse meetodit, mille kohaselt komisjon kasutab kaalutusõigust siseturuga kokkusobivuse hindamisel punktis (36)(b) osutatud teise tingimuse alusel.
- (67) Oma olemuselt moonutab iga abimeede konkurentsi ja mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust. Selleks et teha kindlaks, kas abi moonutav mõju piirdub miinimumiga, kontrollib komisjon, kas abi on vajalik, asjakohane, proportsionaalne ja läbipaistev.
- (68) Seejärel hindab komisjon kõnealuse abi moonutavat mõju konkurentsi- ja kaubandustingimustele. Seejärel kõrvutab komisjon abi positiivset mõju konkurentstile ja kaubandusele avalduva negatiivse mõjuga. Kui positiivne mõju kaalub negatiivse mõju üles, tunnistab komisjon abi siseturuga kokkusobivaks.

3.2.1. *Riigi sekkumise vajadus*

- (69) Selleks et hinnata, kas riigiabi on kavandatud tulemuse saavutamiseks vajalik, tuleb kõigepealt teha kindlaks lahendust vajava probleemi olemus. Riigiabi peab olema suunatud olukordadele, kus abiga võib kaasneda oluline areng, mida turg ei suuda saavutada, näiteks abi saavat tegevust või investeeringut mõjutava turutõrke kõrvaldamine.

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsember 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

⁽³⁸⁾ Vt näiteks 26. juuni 1979. aasta kohtuotsus Pigs and Bacon Commission, 177/78, ECLI:EU:C:1979:164, punkt 11; 12. detsembri 2002. aasta kohtuotsus Prantsuse Vabariik vs. komisjon, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, punkt 32; 14. novembri 2017. aasta kohtuotsus Président de l'Autorité de la concurrence vs. Association des producteurs vendeurs d'endives (APVE) jt, C-671/15, ECLI:EU:C:2017:860, punkt 37.

- (70) Riigiabi võib teataval tingimustel tõepoolest korrigeerida turutõrkeid, aidates seeläbi kaasa turgude tõhusale toimimisele ja suurendades konkurentsivõimet. See kehtib eelkõige juhtudel, kui napib riiklikke vahendeid.
- (71) Käesolevate suuniste kohaldamisel leiab komisjon, et abi puhul, mis vastab I osa 2. peatüki jaos 2.3 ning II osa 1. peatüki jagudes 1.1, 1.2, 1.3 ja 1.4 ning 2. peatüki jaos 2.2 esitatud eritingimustele, ei saavuta turg oodatud eesmärgi ilma riigi sekkumiseta. Seepärast peetakse seda abi vajalikuks.

3.2.2. *Abi asjakohasus*

- (72) Kavandatav abi peab olema asjakohane poliitikavahend majandustegevuse arengu soodustamiseks. Abi eesmärkide saavutamiseks võib olla muid, sobivamaid vahendeid, nagu reguleerimine, turupõhised vahendid, taristu arendamine ja ettevõtluskeskkonna parandamine. Liikmesriik peab tõendama, et abi ja selle ülesehitus on asjakohased meetme selle eesmärgi saavutamiseks, millele abi on suunatud.
- (73) Komisjon leiab, et abimeede, mis vastab I osa 2. peatüki jaos 2.3, II osa 1. peatüki jagudes 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 ja 1.5 ning II osa 2. peatüki jaos 2.2 esitatud eritingimustele, on asjakohane poliitikavahend. Abimeede, mis on sama laadi kui määruse (EL) 2021/1139 kohaselt rahastamiskõlblik tegevus, on asjakohane, kui see vastab kõnealuse määruse asjakohastele sätetele.
- (74) Muudel juhtudel, mis ei kuulu punkti (73) alla, peab liikmesriik tõendama, et muud, vähem moonutavad poliitika-vahendid puuduvad.
- (75) Kui liikmesriik otsustab rakendada mõnda II osa 3. peatükis kirjeldatud meetet ja samaaegselt on samasugune sekkumine ette nähtud asjaomases EMKVF-i programmis, peaks liikmesriik tooma välja sellise riikliku abimeetme eelised võrreldes asjaomase sekkumisega EMKVF-i programmi raames.

Asjakohasus võrreldes teiste abivormidega

- (76) Abi võib anda mitmesuguses vormis. Liikmesriik peaks siiski tagama, et abi antakse vormis, mis kaubandust ja konkurentsi tõenäoliselt kõige vähem moonutab.
- (77) Komisjon leiab, et abi, mida antakse käesolevates suunistes osutatud vormis või määruse (EL) 2021/1139 kohaselt vastava EMKVF-i sekkumise vormis, on asjakohane abi vorm.
- (78) Kui abi antakse vormis, mis annab otsest rahalist kasu (näiteks otsetoetused või maksude, sotsiaalkindlustusmaksete või muude kohustuslike maksete tasumisest vabastamine või nende maksete vähendamine), peab liikmesriik põhjendama, miks muud potentsiaalselt vähem moonutavad abivormid, nagu tagasimakstavad ettemaksud, või võla- või kapitaliinstrumentidel põhinevad abivormid (näiteks madala intressimääraga laenud, intressitoetused, riigigarantiid või alternatiivne kapitali andmine soodsatel tingimustel), on vähem asjakohased.
- (79) Abi siseturuga kokkusobivuse hindamine ei piira kohaldatavate riigihanke-eeskirjade ega teenuseosutaja valimise menetluses läbipaistvuse, avatuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete kohaldamist.

3.2.3. *Abi proportsionaalsus*

- (80) Kalandus- ja vesiviljelussektoris antavat abi peetakse proportsionaalseks, kui abisumma abi saava ettevõtja kohta on piiratud abi saava tegevuse elluviimiseks vajaliku miinimumiga.

Abi ülemmäärad ja maksimaalsed abisummad

- (81) Komisjon leiab, et selleks, et abi oleks proportsionaalne, ei tohiks abisumma põhimõtteliselt ületada rahastamiskõlblikke kulusid.
- (82) Prognoositavuse ja võrdsete tingimuste tagamiseks nähakse käesolevates suunistes ette abi ülemmäärade kohaldamine.
- (83) Kui rahastamiskõlblikud kulud on õigesti välja arvatud ning käesolevate suuniste II osa jagudes esitatud abi ülemmäärade või maksimaalsetest abisummadest on kinni peetud, loetakse proportsionaalsuse kriteerium täidetuks.
- (84) Määrusega (EL) 2022/2473 hõlmatud meetmeliikide korral, mida kirjeldatakse I osa 2. peatüki jaos 2.3, loetakse abi proportsionaalsuse põhimõtte järgitaks, kui abisumma ei ületa kõnealusel määruses ja selle IV lisas sätestatud kohaldatavat riigiabi ülemmäära. Kui abimeede läheb määruse (EL) 2022/2473 sätetest kaugemale, peab liikmesriik tõendama abi põhjendatust ja hädavajalikkust.
- (85) Abi ülemmäära ning abisumma peab arvutama abi andev asutus abi andmise ajal. Rahastamiskõlblike kulude tõendamiseks tuleb esitada dokumentaalsed tõendid, mis peavad olema selged, konkreetsed ja ajakohased. Abi osakaalu või abisumma ja rahastamiskõlblike kulude arvutamisel tuleb kõigi kasutatavate arvude puhul lähtuda summadest, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud.
- (86) Käibemaks ei ole rahastamiskõlblik, välja arvatud juhul, kui see on siseriikliku käibemaksuõiguse kohaselt tagastamatu käibemaks.
- (87) Kui abi antakse muus vormis kui toetus, on abisummaks abi brutotoetusekvivalent.
- (88) Mitmes osas makstav abi diskonteeritakse abi väärtusesse abi andmise aja seisuga. Rahastamiskõlblikud kulud diskonteeritakse nende väärtusesse abi andmise aja seisuga. Diskonteerimisel kasutatakse intressimäärana abi andmise kuupäeval kohaldatavat diskontomäära.
- (89) Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, siis diskonteeritakse abi osad diskontomäärade alusel, mis on kohaldatavad maksusoodustuse jõustumise eri kuupäevadel.
- (90) Abi võib anda järgmiste lihtsustatud kuluvõimaluste alusel, välja arvatud II osa 1. ja 3. peatükis osutatud abi puhul:
- (a) ühikuhinnad;
 - (b) ühekordsed maksed;
 - (c) kindlasummaline rahastamine.
- (91) Abisumma tuleb kindlaks määrata ühel järgmistest viisidest:
- (a) ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodi alusel, lähtudes järgmisest:
 - i) statistilised andmed, muu objektiivne teave või eksperdihinnang või
 - ii) individuaalsete abi saavate ettevõtjate varasemat tegevust käsitlevad kontrollitud andmed või
 - iii) individuaalsete abi saavate ettevõtjate tavapärase kuluarvestustavade kohaldamine;
 - (b) kooskõlas vastavate ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlasummaliste maksete rakendamise eeskirjadega, mida kohaldatakse liidu poliitikavaldkondades sarnast liiki tegevuse suhtes.

- (92) ELi kaasrahastatavate meetmete puhul võib rahastamiskõlblike kulude summa arvutada vastavalt määruses (EL) 2021/1060 sätestatud lihtsustatud kuluvõimalustele.
- (93) Abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel võtab komisjon arvesse kindlustuslepingut, mille abi saav ettevõtja on sõlminud või oleks võinud sõlmida. Loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks antava abi puhul tuleks konkurentsi moonutamise ohu vältimiseks anda abi ülemmäära ulatuses abi ainult ettevõtjale, kelle puhul sellist kahju ei ole võimalik kindlustuse abil hüvitada. Seepärast tuleb riskijuhtimise edasiseks parandamiseks ergutada abi saavaid ettevõtjaid igal võimalusel kindlustust sõlmima.

Lisatingimused eraldi teatamisele kuuluva investeeringuteks ettenähtud abi puhul ja teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeeringuteks ettenähtud abi puhul

- (94) Üldjuhul saab eraldi teatamisele kuuluvat investeeringuteks ettenähtud abi pidada miinimumiga piirduvaks, kui abisumma vastab asjaomases piirkonnas investeeringu tegemise täiendavatele netokuludele, võrreldes vastupidise stsenaariumiga, kus abi ei anta, ⁽³⁹⁾ ja kui ei ületata abi ülemmäära. Ka teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeeringuteks ettenähtud abi puhul peavad liikmesriigid tagama, et abisumma piirdub miinimumiga, võttes aluseks täiendavatel netokuludel põhineva lähenemisviisi ja lähtudes abi ülemmääradest.
- (95) Abisumma ei tohiks ületada projekti piisavat kasumlikkust tagavat miinimumi; näiteks ei tohiks see viia projekti sisemise tulumäära suurenemiseni üle tavapärase tulumäärade, mida asjaomane ettevõtja kohaldab muude sarnaste investeeringuprojektide puhul, või kui need määrad ei ole teada, siis sisemise tulumäära suurenemiseni üle ettevõtja kapitali kulukuse määra tervikuna või üle asjaomases sektoris tavapäraselt täheldatavate tulumäärade.
- (96) Teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeeringuteks ettenähtud abi korral peab liikmesriik tagama, et abisumma vastab asjaomases piirkonnas investeeringu tegemise täiendavatele netokuludele võrreldes vastupidise stsenaariumiga, kus abi ei anta. Punktis (95) selgitatud meetodi kasutamisel tuleb lähtuda abi ülemmääradest.
- (97) Eraldi teatamisele kuuluva investeeringuteks ettenähtud abi puhul kontrollib komisjon, kas abisumma ületab projekti piisava kasumlikkuse tagamiseks vajalikku miinimumi, nagu on kirjeldatud punktis (95). Ergutava mõju analüüsimiseks kasutatud arvutusi võib kasutada ka abi proportsionaalsuse hindamiseks. Liikmesriik peab tõendama proportsionaalsust punktis (56) osutatud dokumentide alusel.
- (98) Punktides (94)–(97) loetletud lisatingimusi ei kohaldata kohalike omavalitsuste suhtes, mis on autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaelarve on alla 10 miljoni euro ja mille territooriumil on alla 5 000 elaniku, nagu on osutatud punktis (51).

Abi kumuleerimine

- (99) Abi võib anda samaaegselt mitme abikava alusel või kumuleerida seda sihtotstarbelise üksikabiga tingimusel, et riigiabi kogusumma tegevuse või projekti jaoks ei ületa käesolevates suunistes esitatud abi osakaalu ja abisummat.
- (100) Kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal antavat abi võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga, kui asjaomased abimeetmed hõlmavad erinevaid kindlaksmääratavaid rahastamiskõlblikke kulusid. Kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal antavat abi võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga samade osaliselt või täielikult kattuvate rahastamiskõlblike kulude korral üksnes juhul, kui sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata suurimat abi osakaalu või abisummat, mida käesolevate suuniste kohaselt seda liiki abi suhtes kohaldatakse.

⁽³⁹⁾ Vastupidiste stsenaariumide võrdlemisel tuleb abi diskonteerida vastava investeeringu ja vastupidiste stsenaariumide puhul sama teguriga.

- (101) Käesolevate suuniste kohast abi, mida ei anta kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal, võib kumuleerida mis tahes muu riigiabi meetmega, mille puhul lähtutakse kindlaksmääratavatest rahastamiskõlblikest kuludest. Abi, mida ei anta kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal, võib kumuleerida muu riigiabiga, mida ei anta kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal, kuni kogurahastamise asjakohase ülemmääraneni, mis on iga juhtumi puhul kindlaks määratud käesolevates suunistes või muudes riigiabi suunistes, grupierandi määruses või komisjoni otsuses.
- (102) Kalandus- ja vesiviljelussektorile antavat riigiabi ei tohiks samade rahastamiskõlblike kulude puhul kumuleerida määruses (EL) 2021/1139 osutatud maksetega, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma käesolevates suunistes esitatud osakaalu või summat.
- (103) Kui koos riigiabi andmisega toimub liidu institutsioonide, asutuste, ühissetevõtjate või muude liidu organite poolt keskselt hallatav liidu rahastamine, mis ei ole otseselt või kaudselt liikmesriigi kontrolli all, võetakse arvesse ainult riigiabi, et määrata kindlaks, kas teatamiskünniseid ning abi ülemmäärasid ja maksimaalseid abisummasid on järgitud, eeldusel et avalikust sektorist saadud toetuse kogusumma, mida antakse samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks, ei ületa kõige soodsamat rahastamise määra, mis on sätestatud kohaldatavates liidu õigusnormides.
- (104) Käesolevate suuniste kohaselt lubatud abi ei tohiks kumuleerida samade rahastamiskõlblike kulude katteks antava vähese tähtsusega abiga, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma käesolevates suunistes esitatud osakaalu või summat.

3.2.4. Läbipaistvus

- (105) Liikmesriigid peavad tagama järgmise teabe avaldamise⁽⁴⁰⁾ komisjoni läbipaistvusmoodulis⁽⁴¹⁾ või riikliku või piirkondliku tasandi kõikehõlmaval riigiabi veebisaidil:
- (a) abikava terviktekst ja rakendussätted või üksikabi õiguslik alus või link eeltoodule;
 - (b) abi andva(te) asutus(t)e nimi (nimed);
 - (c) individuaalsete abisaajate nimed, igale abisaajale antava abi liik ja summa, abi andmise kuupäev, ettevõtja liik (VKE/suurettevõtja), piirkond, kus abisaaja asub (NUTS II tasandil) ja põhiline majandussektor, milles ettevõtja tegutseb (NACE grupi tasandil). Sellest nõudest võib loobuda üksikabi puhul, mis ei ületa 10 000 eurot⁽⁴²⁾.
- (106) Maksusoodustuse vormis antava abi kavade puhul võib teabe üksikabi summade kohta esitada järgmistes vahemikes (miljonites eurodes): 0,01–0,03; üle 0,03–0,5; üle 0,5–1; üle 1–2; üle 2.

⁽⁴⁰⁾ Võttes arvesse õigustatud huvi läbipaistvuse vastu seoses avalikkuse teavitamisega ning olles kaalunud ühelt poolt vajadust läbipaistvuse järele ja teisalt isikuandmete kaitse eeskirjade kohaseid õigusi, on komisjoni järeldus, et abisaaja nime avaldamine juhul, kui abisaaja on füüsiline isik või füüsiliste isikute nime kandev juriidiline isik, on õigustatud (vt 9. septembri 2010. aasta kohtuotsus Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09, ECL:EU:C:2010:662, punkt 53), arvestades määruse (EL) 2016/679 artikli 49 lõike 1 punkti g. Läbipaistvuseeskirjade eesmärk on parem eeskirjade täitmine, suurem vastutavus, vastastikune hindamine ja lõppkokkuvõttes avaliku sektori kulutuste suurem tõhusus. See eesmärk on ülimuslik avaliku sektori toetust saavate füüsiliste isikute andmete kaitsega seotud õiguste suhtes.

⁽⁴¹⁾ Riigiabi läbipaistvusmooduli avalik otsing, mis on kättesaadav järgmisel veebisaidil: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=et>.

⁽⁴²⁾ 10 000 euro suurune künnis vastab teabe avaldamise künnisele, mis on sätestatud määruse (EL) 2022/2473 artiklis 9. On asjakohane kehtestada sama künnis nii kõnealuses määruses kui ka käesolevates suunistes, et tagada sidusus kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes kohaldatavate riigiabi käsitlevate eri dokumentide vahel.

- (107) See teave tuleb avaldada pärast abi andmise otsuse tegemist, seda tuleb säilitada vähemalt 10 aastat ja see peab olema üldsusele piiranguteta kättesaadav ⁽⁴³⁾.
- (108) Läbipaistvuse huvides peavad liikmesriigid esitama aruandeid, nagu on osutatud käesolevate suuniste III osa 4. jaos.

3.2.5. Konkurentsile ja kaubandusele avalduva põhjendamatu negatiivse mõju vältimine

- (109) Kalandus- ja vesiviljelussektorile antav abi võib põhjustada tooteturu moonutusi. Teatav abi võib tekitada probleeme seoses liigse tootmisvõimsuse tekkimisega languses olevatel turgudel kalapüügi- ja vesiviljelustoodete ⁽⁴⁴⁾ esmatootmise ning töötlemise ja turustamise valdkonnas. Selleks et abi oleks siseturuga kokkusobiv, tuleb vähendada või vältida abi negatiivset mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Komisjon leiab, et kui abi vastab I osa 2. peatüki jaos 2.3, II osa 1. peatüki jagudes 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 ja 1.5 ning II osa 2. peatüki jaos 2.2 esitatud eritingimustele, on negatiivne mõju konkurentsile ja kaubandusele minimaalne.
- (110) Liikmesriigid peaksid esitama tõendid, mis võimaldavad komisjonil kindlaks teha asjaomase(d) tooteturu(d), mida abi saava ettevõtja käitumise muutumine mõjutab. Abi negatiivse mõju hindamisel keskendutakse konkurentsimoonutuste analüüsis prognoositavale mõjule, mida abi avaldab ettevõtjate vahelisele konkurentsile kalandus- ja vesiviljelussektoris mõjutatud tooteturul (-turgudel) ⁽⁴⁵⁾.
- (111) Esiteks, kui abi on sihispärane ja proportsionaalne ning piirdub täiendavate netokuludega, siis abi negatiivne mõju kahaneb ja risk, et abi moonutab põhjendamatu konkurentsi, on väiksem. Teiseks kehtestab komisjon abi ülemmäärad või maksimaalsed abisummad. Eesmärk on vältida riigiabi kasutamist projektides, mille puhul abisumma suhet rahastamiskõlblikesse kuludesse peetakse väga kõrgeks ja väga tõenäoliselt moonutavaks. Üldiselt on abi ülemmäär seda kõrgem, mida suurem on abi saava projekti tõenäoline kasulik mõju ja tõenäoline vajadus abi järele.
- (112) Isegi kui abi on vajalik ja proportsionaalne, võib abi siiski tuua kaasa abi saava ettevõtja käitumise muutumise selliselt, et moonutatakse konkurentsi. See on tõenäolisem kalandus- ja vesiviljelussektoris, mis erineb teistest turgudest erilise struktuuri poolest, kuna seda iseloomustab väikeettevõtjate suur arv ja asjaolu, et kalavarud on ühine piiratud ressurss. Sellisel turul on konkurentsi moonutamise oht suur isegi siis, kui eraldatavad abisummad on väikesed.

Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringuteks ettenähtud abi kavad

- (113) Kuna kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele ning muudes sektorites, näiteks toiduainete töötlemise sektoris tegutsevatele ettevõtjatele antav investeeringuteks ettenähtud abi kaldub avaldama konkurentsile ja kaubandusele sarnast moonutavat mõju, tuleks üldiseid konkurentsipoliitilisi kaalutlusi konkurentsi- ja kaubandusmõju kohta kohaldada kõigi nende sektorite suhtes võrdselt. Seepärast tuleb investeeringuteks ettenähtud abi puhul, mida antakse kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemiseks ja turustamiseks, järgida punktides (114)–(124) kirjeldatud tingimusi.

⁽⁴³⁾ Kõnealune teave tuleb avaldada kuue kuu jooksul alates abi andmise kuupäevast (või maksusoodustusena antava abi puhul ühe aasta jooksul alates maksudeklaratsiooni esitamise kuupäevast). Ebaseadusliku abi korral peavad liikmesriigid tagama kõnealuse teabe avaldamise tagantjärele hiljemalt kuue kuu jooksul alates komisjoni otsuse kuupäevast. Teave peab olema kättesaadav vormingus, mis võimaldab andmeid otsida, väljavõtteid teha ja hõlpsasti internetis avaldada, näiteks CSV- või XML-vormingus.

⁽⁴⁴⁾ Käesolevates suunistes nähakse ette kaitsemeetmed, et vältida abi põhjendamatu negatiivset mõju kalapüügitoodete esmatootmisele. Vt näiteks II osa 3. peatükis kirjeldatud meetmete tingimusi.

⁽⁴⁵⁾ Abi võib mõjutada mitut turgu, sest abi mõju ei pruugi piirduda toetatavale tegevusele vastava turuga, vaid võib laieneda ka teistele turgudele, mis on selle turuga seotud kas seetõttu, et need on eelnevad, järgnevad või täiendavad turud, või seetõttu, et abi saav ettevõtja juba tegeleb neil turgudel või võib neile lähitulevikus siseneda.

(114) Investeeringuteks ettenähtud abi kavad ei tohi tekitada olulisi konkurentsi- ja kaubandusmoonutusi. Isegi juhul, kui individuaalsel tasandil võib moonutusi pidada piiratuks (eeldusel, et kõik investeeringuteks ettenähtud abi tingimused on täidetud), võivad kavad kumulatiivselt tekitada olulisi moonutusi. Juhul kui investeeringuteks ettenähtud abi kavas keskendutakse teatavatele sektoritele, on selliste moonutuste risk veelgi suurem.

(115) Seetõttu peab asjaomane liikmesriik tõendama, et kõiki negatiivseid mõjusid piiratakse miinimumini, võttes arvesse näiteks asjaomaste projektide suurust, individuaalseid ja kumulatiivseid abisummasid, eeldatavalt abi saavaid ettevõtjaid ning sihtvaldkondade omadusi. Selleks et võimaldada komisjonil hinnata tõenäolist negatiivset mõju, palutakse asjaomasel liikmesriigil esitada talle kättesaadav mõjuhindamine ning sarnaste kavade järeelhindamised.

Eraldi teatamisele kuuluv investeeringuteks ettenähtud abi kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemiseks ja turustamiseks ning teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antav investeeringuteks ettenähtud abi

(116) Investeeringuteks ettenähtud üksikabi või teatatud abikavade alusel suurettevõtjatele antava investeeringuteks ettenähtud abi negatiivse mõju hindamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu negatiivsele mõjule, mis on seotud languses olevatel turgudel liigse tootmisvõimsuse tekkimise, turult lahkumise takistamise ja märkimisväärse turujõuga. Seda negatiivset mõju kirjeldatakse punktides (117)–(124) ja seda peab tasakaalustama abi positiivne mõju.

(117) Võimalike konkurentsi- ja kaubandusmoonutuste kindlakstegemiseks ja hindamiseks peaksid liikmesriigid esitama tõendid, mis võimaldavad komisjonil määrata kindlaks asjaomased tooteturud (s.t tooted, mida abisaaja käitumise muutumine mõjutab) ning mõjutatud konkurendid ja kliendid/tarbijad. Asjaomane toode on tavaliselt investeerimisprojektiga hõlmatud toode⁽⁴⁶⁾. Kui projekt on seotud vahetootega ja olulist osa toodangust turul ei müüda, võib asjaomane toode olla tootmisahela järgmise etapi toode. Asjaomane tooteturug hõlmab asjaomast toodet ja selle asendustooteid, mida peab asendustoodeteks kas tarbija (toodete omaduste, hindade ja kasutusotstarbe põhjal) või tootja (lähtuvalt tootmisseadmete paindlikkusest).

(118) Komisjon kasutab võimalike moonutuste hindamiseks mitmesuguseid kriteeriume, nagu asjaomase toote turu struktuur, turu tõhusus (kahanev või kasvav turg), abi saava ettevõtja valimise protsess, takistused turule sisenemisel ja turult lahkumisel ning toodete diferentseeritus.

(119) Kui ettevõtja tugineb süstemaatiliselt riigiabile, võib see näidata, et ta ei suuda ise konkurentsipüsida või et ta saab konkurentide ees ebaõiglaseid eeliseid.

(120) Komisjon eristab tooteturude puhul kaht peamist võimaliku negatiivse mõju allikat:

(a) tootmisvõimsuse oluline suurenemine, mis toob kaasa liigse tootmisvõimsuse või suurendab juba tekkinud liigset tootmisvõimsust veelgi, eriti languses oleval turul; ning

(b) olukord, kus abisaajal on märkimisväärne turujõud.

(121) Selleks et hinnata, kas abi loob või säilitab ebatõhusaid turustruktuure, võtab komisjon arvesse projektiga loodud täiendavat tootmisvõimsust ning seda, kas turg on ebatõhus.

(122) Kui kõnealune turg kasvab, on tavaliselt vähem põhjust muretseda, et abi mõjutab negatiivselt dünaamikastiimuleid või takistab ebaõiglasel viisil turult lahkumist või turule sisenemist.

⁽⁴⁶⁾ Kui investeerimisprojekt hõlmab mitme eri toote tootmist, tuleb hinnata iga toodet.

- (123) Suurem mure on õigustatud juhul, kui turg on languses. Komisjon eristab juhtumeid, kus kõnealune turg on pikas perspektiivis struktuurses languses (s.t see tõmbub kokku), ning juhtumeid, kus turg on suhtelises languses (s.t see veel kasvab, kuid ei ületa võrdlusaluseks olevat kasvumäära).
- (124) Turu ebatõhusust mõeldetakse üldjuhul lähtuvalt EMP SKPst projekti algusele eelneva kolme aasta jooksul (võrdluspäär). Seda saab mõõta ka järgmise kolme kuni viie aasta prognoositud kasvumäärade alusel. Näitajateks võivad olla asjaomase turu eeldatav kasv, sellest tulenev eeldatav tootmisvõimsuse rakendamise aste ning tootmisvõimsuse kasvu tõenäoline mõju konkurentidele hindade ja kasumimarginaalide seisukohast.

3.2.6. Abi positiivse ja negatiivse mõju kaalumise (tasakaalustatuse kriteerium)

- (125) Komisjon hindab, kas abi positiivne mõju kaalub üles kindlakstehtud negatiivse mõju konkurentsile ja kaubandusele. Komisjon võib tunnistada abi siseturuga kokkusobivaks üksnes juhul, kui positiivne mõju kaalub negatiivse mõju üles.
- (126) Kui kavandatava abiga ei kõrvaldata selgelt kindlaks määratud turutõrget asjakohasel ja proportsionaalsel viisil, kaalub negatiivne moonutav mõju konkurentsile üles abi positiivse mõju, mistõttu komisjon tõenäoliselt järeldeb, et kavandatav abi on siseturuga kokkusobimatu.
- (127) Abi positiivse ja negatiivse mõju hindamisel võtab komisjon arvesse seda, kas ja kuidas abi aitab saavutada ÜKP eesmärgi, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 2 ja millele on osutatud seoses EMKVFig. ÜKP peamine eesmärk on tagada, et püügitegevus ja vesiviljelus on keskkonna seisukohast pikaajaliselt jätkusuutlikud ning neid majandatakse viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega (määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 2 lõige 1) ning eesmärgile tagada kooskõla liidu keskkonnanalaste õigusaktidega (määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 2 lõike 5 punkt j). Meetmed, mis on mõne nimetatud eesmärgiga vastuolus, tõenäoliselt ei oma ÜKP seisukohast positiivset mõju ning võivad avaldada negatiivset mõju konkurentsile ja kaubandusele, kuna ressursid, mille pärast sektori ettevõtjad konkureerivad, on piiratud. Seetõttu on selliste meetmete positiivne kogumõju ebatõenäoline. Sellega seoses pöörab komisjon erilist tähelepanu püügivõimsuse suurendamise, ülepüügi või püügikoormuse ümberpaigutamise ohule ning püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahelisele tasakaalule.
- (128) Põhimõtteliselt leiab komisjon kalandus- ja vesiviljelussektori arengule avalduva positiivse mõju tõttu, et abi puhul, mis vastab I osa 2. peatüki jaos 2.3, II osa 1. peatüki jagudes 1.1, 1.2 1.3, 1.4 ja 1.5 ning II osa 2. peatüki jaos 2.2 esitatud tingimustele, on negatiivne mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele minimaalne.
- (129) Riigiabi puhul, mida kaasrahastatakse EMKVFist, leiab komisjon, et sellega seotud positiivne mõju on kindlaks tehtud.
- (130) Abil, mis aitab kaasa kaitse-eesmärkide saavutamisele, kaotades järk-järgult ÜKP eeskirjade alusel praegu lubatud erandid, näiteks erandid lossimiskohustusest, loetakse olevat ÜKP eesmärkide seisukohast kasulik mõju.
- (131) Komisjon loeb ÜKP eesmärkide saavutamisele kaasa aitavaks ka abi, millega toetatakse keskkonnapoliitika eesmärgi ja mida saab seostada kaitsepüüdlustega, kuna see aitab kaasa hea keskkonnaseisundi saavutamisele või kuna selle toel rakendatakse ja seiratakse merekaitsealasid, rakendatakse meetmeid, mis aitavad taastada jõgede tõkestamatust vastavalt veepoliitika raamdirektiivile 2000/60/EÜ,⁽⁴⁷⁾ või rakendatakse direktiivi (EL) 2019/904⁽⁴⁸⁾ seoses kalapüügivahendite/plastidega või millega seoses kehtestatakse Natura 2000 alade jaoks prioriteetse tegevuse raammeetmed.

⁽⁴⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoober 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁽⁴⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.6.2019, lk 1).

- (132) Tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu määruse (EL) 2020/852 artiklile 3, sealhulgas põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“, või muudele võrreldavatele meetoditele, nagu ökosüsteemipõhine lähenemisviis merekalapüügi majandamisele kooskõlas määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 2 lõikega 3. ÜKP koosneb õigusaktidest, millest moodustub terviklik kalanduse juhtimise raamistik, mis nõuab tasakaalu leidmist ökoloogilise, sotsiaalse ja majandusliku kestlikkuse kriteeriumide vahel.
- (133) Lisaks võib komisjon vajaduse korral arvesse võtta ka seda, kas kavandatav abi avaldab muud positiivset või negatiivset mõju. Kui selline muu positiivne mõju kajastab mõju, mis on kavandatud liidu poliitikas, näiteks Euroopa rohelistes kokkuleppes, sealhulgas säästva sinise majanduse poliitikas, ⁽⁴⁹⁾ strateegias „Talust taldrikule“, ⁽⁵⁰⁾ ELi ringmajanduse tegevuskavas, ⁽⁵¹⁾ ELi elurikkuse strateegias, ⁽⁵²⁾ ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“, ⁽⁵³⁾ kliimamuutustega kohanemise strateegias, ⁽⁵⁴⁾ energiatõhususe poliitikas ⁽⁵⁵⁾ või Euroopa digituleviku kujundamise algatuses, ⁽⁵⁶⁾ siis võib eeldada, et sellisel liidu poliitikale vastaval abil on laiem positiivne mõju.
- (134) Seevastu abi, mis toetab püügivõimsuse suurendamist või mille tagajärjeks on ülepüük või püügikoormuse ümberpaigutamine, mis võib kaasa tuua ülepüügi (vt suuniste punkt (4)), kahjustab tõenäoliselt ÜKP eesmärke. Võttes arvesse kalandussektori õiguslikku ja majanduslikku konteksti, mida iseloomustab ettevõtjate konkureerimine piiratud ressursside pärast, ei anna tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamine sellise põhimõtteliselt kahjulikuks peetava mõjuga meetmete suhtes tõenäoliselt positiivset tulemust.
- (135) Välja arvatud käesolevates suunistes sõnaselgelt ette nähtud abi, ei anna tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamine tõenäoliselt positiivset tulemust järgmist liiki abimeetmete puhul, mida peetakse põhimõtteliselt kahjulikuks:
- (a) abi, millega suurendatakse kalalaeva püügivõimsust;
 - (b) abi selliste seadmete soetamiseks, mis suurendavad kalalaeva võimet leida kala;
 - (c) abi kalalaevade ehitamiseks, soetamiseks või importimiseks;

⁽⁴⁹⁾ Määruse (EL) 2021/1139 artikli 2 punktis 15 on „säästev sinine majandus“ määratletud kui „kogu ookeanide, merede, rannikualade ja siseveekogudega seotud valdkondlik ja valdkondadeülene majandustegevus kogu siseturu ulatuses, mis hõlmab liidu saari, äärepoolseimaid piirkondi ja sisemaarikke, sealhulgas uusi sektoreid ning turuväliseid kaupu ja teenuseid, ja mille eesmärk on tagada pikaajaline keskkonnasäästlikkus ning sotsiaalne ja majanduslik kestlikkus ning mis on kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige kestliku arengu eesmärgiga nr 14, ja liidu keskkonnaõigusaktidega“. Vt ka komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus lähenemisviis säästva sinise majanduse arendamiseks ELis. ELi meremajanduse ümberkujundamine kestliku tuleviku nimel“ (COM(2021) 240 final).

⁽⁵⁰⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020) 381 final).

⁽⁵¹⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

⁽⁵²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

⁽⁵³⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas““ (COM(2021) 400 final).

⁽⁵⁴⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia“ (COM(2013) 0216 final).

⁽⁵⁵⁾ Eelkõige seoses energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega, mis on sätestatud direktiivis 2012/27/EL (artikli 1 lõikes 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembril 2018. aasta direktiiviga (EL) 2018/2002, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust (EL L 328, 21.12.2018, lk 210).

⁽⁵⁶⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa digituleviku kujundamine“ (COM(2020) 67 final).

- (d) abi kalalaevade üleviimiseks kolmandatesse riikidesse või seal ümberregistreerimiseks, sealhulgas kolmandate riikide partneritega ühissettevõtete loomise kaudu;
 - (e) abi püügitegevuse ajutiseks või alaliseks lõpetamiseks;
 - (f) abi uurimuslikuks kalapüügiks;
 - (g) abi ettevõtte omandi üleandmiseks;
 - (h) abi otseseks taasasustamiseks, välja arvatud juhul, kui tegemist on katselise taasasustamisega;
 - (i) abi uute sadamate või oksjonihoonete ehitamiseks, välja arvatud uued lossimiskohad;
 - (j) abi turusekkumismehhanismide jaoks, mille eesmärk on kõrvaldada turult pakkumise vähendamiseks ajutiselt või püsivalt kalapüügi- või vesiviljelustooteid, et vältida hinnalangust või saavutada hinnatõus, mis ei ole kooskõlas määruse (EL) nr 1379/2013 artiklitega 30 ja 31;
 - (k) abi investeeringuteks kalalaevadesse, et täita abitaotluse esitamise ajal kehtivate liidu õigusaktide kohaseid nõudeid, sealhulgas liidu kohustustest tulenevaid nõudeid piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames;
 - (l) abi investeeringuteks kalalaevadesse, mis on abitaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul tegelenud kalapüügiga vähem kui 60 päeva; või
 - (m) abi kalalaeva pea- või abimootori asendamiseks või moderniseerimiseks.
- (136) Tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamine tõenäoliselt ei anna positiivset tulemust, kui abimeetme puhul ei ole täidetud järgmised tingimused:
- (a) abimeede hõlmab kaitsemeetmeid tagamaks, et riigiabi taotleja järgib ÜKP eeskirju ning teeb seda jätkuvalt projekti kogu rakendamisperioodi vältel ja viie aasta jooksul pärast abi lõppmakse tegemist, või kui taotlus ei ole nõutav, siis nähakse see abi saava ettevõtja kohustus ette samaväärse dokumendiga; ning
 - (b) abimeede näeb ette, et kui abitaotlus esitatakse määruse (EL) 2022/2473 artiklite 32–39 alusel ja abi saav ettevõtja ei ole alapunktis (a) osutatud perioodidel täitnud alapunktis (a) esitatud nõudeid või on pannud toime ühe või mitu direktiivi 2008/99/EÜ⁽³⁷⁾ artiklites 3 ja 4 nimetatud keskkonnaalast õigusrikkumist, nagu on kindlaks määratud pädev riiklik asutus, ei ole tema abitaotlus vastuvõetav ja ta peab abi tagasi maksma summas, mis on mittevastavuse või õigusrikkumisega proportsionaalne.
- (137) Punkti (136) ei kohaldata:
- abi puhul, mis vastab käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.1 esitatud eritingimustele; ega
 - käesolevate suuniste II osa 1. peatüki jaos 1.3 osutatud abi puhul, millega kaetakse vesiviljeluses esinevate loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulud.
- (138) Käesolevate suuniste I osa 2. peatüki jagudes 2.1.2 ja 2.2 ning jao 2.3 punktis (24) ning II osa 2. peatüki jagudes 2.1 ja 2.3 ning 3. peatükis kirjeldatud abiliikide puhul võrdleb komisjon abimeetme kindlakstehtud negatiivset mõju konkurentsile ja kaubandustingimustele kavandatava abi positiivse mõjuga toetatavale majandustegevusele, sealhulgas panusega ÜKP eesmärkide saavutamisse ja selle poliitika raames EMKVF-i eesmärkide saavutamisse.

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. november 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

II OSA

ABI LIIGID

1. peatükk

1. RISKIJUHTIMISEKS JA KRIISIOHJEKS ANTAV ABI

1.1. Loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi

- (139) Komisjon loeb loodusõnnetuste või erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (140) „Loodusõnnetus“ ja „erakorraline sündmus“, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktis b, kujutavad endast erandeid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud üldisest siseturul riigiabi andmise keelust. Seetõttu on komisjon järjepidevalt leidnud, et neid mõisteid tuleb tõlgendada kitsalt. Seda on kinnitanud Euroopa Liidu Kohus⁽⁵⁸⁾.
- (141) Kalandus- ja vesiviljelussektorile antava riigiabi valdkonnas on komisjon seni nõustunud, et erakordselt tugevad tormid ja üleujutused, eelkõige seoses jõgede või järvede üle kallaste tulemisega, võivad kujutada endast loodusõnnetusi. Lisaks on kooskõlas määrusega (EL) 2022/2473 võimalik kohaldada grupierandit järgmiste loodusõnnetuste puhul: maavärinad, laviinid, maalihked, üleujutused, tornaadod, orkaanid, vulkaanipursked ja looduslikult alguse saanud metsa- või maastikupõlengud.
- (142) Erakorraliste sündmustena on komisjon väljaspool kalandus- ja vesiviljelussektorit tunnistanud näiteks järgmisi sündmusi: sõda, siserahutused, streigid ning – teatavate mööndustega ja vastavalt nende ulatusele – rasked tuuma- ja tööstusõnnetused ning tulekahjud, millega on kaasnenud ulatuslik kahju. Loomataudi puhangut või taimekahjustaja levikut ei käsitata põhimõtteliselt erakorralise sündmusena.
- (143) Komisjon jätkab abi andmise ettepanekute hindamist vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktile b igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse oma varasemat praktikat kõnealuses valdkonnas.
- (144) Käesoleva jao kohane abi peab lisaks vastama järgmistele tingimustele:
- (a) liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnistanud kõnealuse olukorra loodusõnnetuseks või erakorraliseks sündmuseks ning
- (b) loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse ja ettevõtja kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.
- (145) Liikmesriigid võivad asjakohasel juhul eelnevalt kehtestada kriteeriumid, mille kohaselt punkti (144) alapunktis (a) osutatud ametlik tunnistamine loetakse toimunuks.
- (146) Abi tuleb maksta otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
- (147) Abikavad tuleb kehtestada kolme aasta jooksul alates sündmuse toimumise kuupäevast ja abi tuleb välja maksta nelja aasta jooksul pärast seda kuupäeva. Spetsiifilise loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse korral lubab komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel anda eraldi teatatud abi, mis kaldub sellest reeglist kõrvale, näiteks kui see on põhjendatud sündmuse iseloomu ja/või ulatusega või kahju hilisema tekkimise või jätkumisega.

⁽⁵⁸⁾ Vt 11. novembri 2004. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, C-73/03, ECLI:EU:C:2004:711, punkt 36; ning 23. veebruari 2006. aasta kohtuotsus Giuseppe Atzeni jt, liidetud kohtuasjad C-346/03 ja C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, punkt 79.

- (148) Kiire kriisiohje hõlbustamiseks kiidab komisjon heaks eelnevad raamabikavad erakordselt tugevate tormide, üleujutuste, maavärinate, laviinide, maalihete, tornaadode, orkaanide, vulkaanipursete ja looduslikult alguse saanud metsa- või maastikupõlengute tekitatud kahju korvamiseks, eeldusel et abi andmise tingimused on selgelt kindlaks määratud. Sellistel juhtudel peavad liikmesriigid täitma punktis (345) osutatud aruandekohustust.
- (149) Muude kui punktis (141) nimetatud loodusõnnetuste tekitatud kahjude korvamiseks antavast abist ning erakorraliste sündmuste tagajärjel tekkinud kahjude korvamiseks antavast abist tuleb komisjonile eraldi teatada.
- (150) Rahastamiskõlblikud on loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse otsesel tagajärjel kantud kahju kulud, mille kohta on andnud hinnangu riigiasutus, abi andva asutuse poolt tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.
- (151) Kahju võib hõlmata järgmist:
- (a) materiaalne kahju sellisele varale nagu hooned, seadmed, masinad, varud ja tootmisvahendid ning
 - (b) kalapüügi- või vesiviljelustoodangu või vastavate tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jäänud tulu.
- (152) Kahju tuleb arvutada välja iga abisaaja kohta eraldi.
- (153) Materiaalse kahju arvutamisel tuleb võtta aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetust või erakorralist sündmust. See ei tohi ületada remondikulusid ega loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast loodusõnnetust või erakorralist sündmust.
- (154) Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
- (a) loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud kalapüügi- ja vesiviljelustoodete koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis

lahutada
 - (b) loodusõnnetusele või erakorralisele sündmusele eelnenud kolmeaastase perioodi kalapüügi- ja vesiviljelustoodete keskmise aastakoguse või loodusõnnetusele või erakorralisele sündmusele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.
- (155) Saadud summale võib liita muud kulud, mida abi saav ettevõtja kandis loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse tagajärjel, ning sellest tuleb lahutada kulud, mida ei kantud loodusõnnetuse või erakorralise sündmuse tõttu ja mida abi saav ettevõtja oleks juhul kandnud.
- (156) Komisjon võib aktsepteerida ka muid kahju arvutamise meetodeid, kui ta veendub selles, et need on tüüpilised, ei põhine ebaharilikult suurtel saakidel või tulul ega põhjusta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.
- (157) Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne sündmuse toimumise kuupäeva, tuleb punkti (154) alapunktis (b) osutatud kolme- või viieaastase ajavahemiku puhul lähtuda kogusest, mille tootis ja müüs taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, s.t vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, loodusõnnetusest või erakorralisest sündmusest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.

(158) Abi ja võimalikud muud kahju korvamiseks saadud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

1.2. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi

(159) Komisjon loeb loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.

(160) Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antavat abi peetakse sobivaks vahendiks selleks, et aidata ettevõtjatel sellisest kahjust taastuda ja et soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, kui see abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.

(161) Kalandus- ja vesiviljelussektorile antava riigiabi valdkonnas on komisjon seni nõustunud, et tormid, erakordselt kõrgeid laineid põhjustavad tuuleilid, tugevad ja pikaajalised vihmajärgid, üleujutused ja pikka aega kestvad erakordselt kõrgeid veetemperatuurid võivad kujutada endast loodusõnnetusega võrreldavaid ebasoodsaid ilmastikutingimusi. Lisaks on kooskõlas määrusega (EL) 2022/2473 võimalik kohaldada grupierandit järgmist liiki halbade ilmaolude suhtes: külm, torm, rahe, jää, tugev ja pikaajaline vihm ning ränk pöud.

(162) Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks abi andmise ettepanekuid hindab komisjon ka edaspidi igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse oma varasemat praktikat kõnealuses valdkonnas.

(163) Käesoleva jao kohane abi peab lisaks vastama järgmistele tingimustele:

(a) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju peab moodustama rohkem kui 30 % keskmisest aastatoodangust, arvatuna loodusõnnetusega võrreldavatele ebasoodsatele ilmastikutingimustele eelneva kolme kalendriaasta põhjal või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmise põhjal, mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja;

(b) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste ja ettevõtja kantud kahju vahel peab olema otsene põhjuslik seos;

(c) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korral, mida võiks katta määruse (EL) 2021/1139 alusel rahastatavatest ühisfondidest, peab liikmesriik põhjendama, miks ta kavatseb selliste ühisfondide kaudu rahalise hüvitise maksmise asemel pigem abi anda.

(164) Abi tuleb maksta otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.

(165) Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimustega seotud abikavad tuleb kehtestada kolme aasta jooksul alates selliste ilmastikutingimuste esinemise kuupäevast. Abi tuleb välja maksta nelja aasta jooksul pärast seda kuupäeva.

(166) Kiire kriisiohje hõlbustamiseks kiidab komisjon heaks eelnevad raamabikavad loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks, eeldusel et abi andmise tingimused on selgelt kindlaks määratud. Sellistel juhtudel peavad liikmesriigid täitma punktis (345) osutatud aruandekohustust.

- (167) Muude kui punktis (161) nimetatud loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antavast abist tuleb komisjonile eraldi teatada.
- (168) Rahastamiskõhlikud on loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste otsesel tagajärjel kantud kahju kulud, mille kohta on hinnangu andnud riigiasutus, abi andva asutuse poolt tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.
- (169) Kahju võib hõlmata järgmist:
- (a) materiaalne kahju sellisele varale nagu hooned, laevad, seadmed, masinad, varud ja tootmisvahendid ning
 - (b) kalapüügi- või vesiviljelustoodangu või vastavate tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jäänud tulu.
- (170) Kahju tuleb arvutada välja iga abisaaja kohta eraldi.
- (171) Varale põhjustatud materiaalse kahju tulemuseks peab olema toodangukadu ulatuses, mis ületab 30 % keskmisest aastatoodangust, arvatatuna loodusõnnetusega võrreldavatele ebasoodsatele ilmastikutingimustele eelneva kolme kalendriaasta põhjal või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmise põhjal, mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja.
- (172) Materiaalse kahju arvutamisel tuleb aluseks võtta remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist. See ei tohi ületada remondikulusid ega loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist.
- (173) Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
- (a) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud kalapüügi- ja vesiviljelustoodete koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis
lahutada
 - (b) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud kolmeaastase perioodi kalapüügi- ja vesiviljelustoodangu keskmise aastakoguse või loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.
- (174) Saadud summale võib liita muud kulud, mida abi saav ettevõtja kandis loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärjel, ning sellest tuleb lahutada kulud, mida ei kantud loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud.
- (175) Komisjon võib aktsepteerida ka muid kahju arvutamise meetodeid, kui ta veendub selles, et need on tüüpilised, ei põhine ebaharilikult suurtel saakidel või tulul ega põhjusta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.
- (176) Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise kuupäeva, tuleb punktides (163)(a), (171) ja (173)(b) osutatud kolme- või viieaastase ajavahemiku puhul lähtuda kogusest, mille tootis ja müüs taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, s.t vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.

(177) Abi ja võimalikud muud kahju korvamiseks saadud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

1.3. Vesiviljeluses esinevate loomataudide ning invasiivsete võõrliikide leviku ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antav abi ning nende loomataudide ja võõrliikide leviku põhjustatud kahju korvamiseks antav abi

(178) Komisjon loeb vesiviljeluses esinevate loomataudide ning invasiivsete võõrliikide leviku ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antava abi ning nende loomataudide ja võõrliikide leviku põhjustatud kahju korvamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.

(179) Vesiviljeluses esinevate loomataudide ning invasiivsete võõrliikide leviku ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antavat abi ning nende loomataudide ja invasiivsete võõrliikide leviku põhjustatud kahju korvamiseks antavat abi peetakse sobivaks vahendiks selleks, et aidata ettevõtjatel vähendada kõnealustest ohtudest tulenevaid riske ja soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.

(180) Käesoleva punkti kohast abi võib anda üksnes

(a) seoses loomataudidega ja invasiivsete võõrliikidega, mille kohta on olemas liidu või siseriiklikud õigusnormid, mis on kehtestatud seaduse, määruse või haldusaktiga; ning

(b) järgmise raames:

(i) loomataudide ennetamise, tõrje või likvideerimise avalik programm liidu, riigi või piirkonna tasandil või

(ii) pädeva riigiasutuse kehtestatud erakorralistest meetmetest. või

(iii) määruse (EL) nr 1143/2014 kohaselt rakendatavad meetmed invasiivse võõrliigi likvideerimiseks või leviku piiramiseks.

(181) Punkti (180) alapunktis (b) osutatud programmid ja meetmed peavad sisaldama asjaomaste ennetus-, tõrje- ja likvideerimismeetmete kirjeldust.

(182) Abi ei tohi olla seotud meetmetega, mille kulud peab liidu õigusaktide kohaselt kandma abi saav ettevõtja, välja arvatud juhul, kui abimeetme kulud kaetakse täielikult abi saavatel ettevõtjatel nõutavate kohustuslike tasudega.

(183) Abi tuleb maksta otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.

(184) Üksikabi ei tohiks anda, kui on kindlaks tehtud, et loomataud või invasiivse võõrliigi levik oli põhjustatud tahtlikult või abi saava ettevõtja hooletusest.

(185) Loomataudide puhul võib abi anda seoses järgmisega:

(a) veeloomadel esinevad taudid, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429⁽⁵⁹⁾ artikli 5 lõikes 1 või mis on kantud Maailma Loomatervise Organisatsiooni veeloomade tervise koodeksi loomataudide loetellu⁽⁶⁰⁾;

⁽⁵⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

⁽⁶⁰⁾ Vt <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

- (b) veeloomade zoonoosid, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/690 ⁽⁶¹⁾ III lisa punktis 2;
- (c) esilekerkivad taudid, mis vastavad määruse (EL) 2016/429 artikli 6 lõikes 2 sätestatud tingimustele;
- (d) taudid, mis ei kuulu määruse (EL) 2016/429 artikli 9 lõik 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide hulka ning mis vastavad kõnealuse määruse artiklis 226 sätestatud kriteeriumidele.
- (186) Abikavad tuleb kehtestada kolme aasta jooksul alates loomataudist või invasiivse võõrliigi leviku põhjustatud kulude või kahju tekkimise kuupäevast. Abi makstakse välja nelja aasta jooksul pärast kõnealust kuupäeva. Neid tingimusi ei kohaldata punktis (188) osutatud ennetuseesmärkidel kantud kulude suhtes.
- (187) Kiire kriisiohje hõlbustamiseks kiidab komisjon heaks eelnevad raamkavad, eeldusel et abi andmise tingimused on selgelt kindlaks määratud. Sellistel juhtudel peavad liikmesriigid täitma punktis (345) osutatud aruandekohustust.
- (188) Abi võib hõlmata järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid, sealhulgas ennetuseesmärkidel kantud kulusid:
- (a) tervisekontrollid, analüüsid, testid ja muud sõeluuringud;
 - (b) bioturvameetmete parandamine;
 - (c) vaktsiinide, ravimite, loomade raviks vajalike ainete ostmine, säilitamine, kasutamine või jaotamine;
 - (d) invasiivsete võõrliikide tõrjeks kasutatavate kaitsevahendite või -varustuse ostmine, ladustamine, kasutuselevõtt ja jaotamine;
 - (e) loomade hukkamine, praakimine ja hävitamine;
 - (f) loomsete saaduste ja nendega seotud toodete hävitamine;
 - (g) ettevõtte või seadmete puhastamine, desinfektsioon või desinsektsioon;
 - (h) loomade, loomsete saaduste ja nendega seotud toodete hukkamise, praakimise või hävitamise tõttu kantud kahju.
- (189) Punktis (188)(a) osutatud rahastamiskõlblike kuludega seotud abi tuleb anda mitterahalises vormis ning maksta tervisekontrolli, analüüside, testide ja muude sõeluuringute teostajale, välja arvatud juhul, kui abi saavatel ettevõtjatel endil on vastavaks otstarbeks vajalik suutlikkus olemas.
- (190) Abi puhul, mida antakse loomataudide või invasiivsete võõrliikide leviku põhjustatud kahju korvamiseks, millele on osutatud punktis (188)(h), arvutatakse hüvitis ainult seoses järgmisega:
- (a) hukatud või praagitud loomade või hävitatud saaduste või toodete turuväärtus,
 - (i) kui need loomad on hukatud või praagitud või need saadused või tooted on hävitatud loomataudi või invasiivse võõrliigi leviku tõttu, või
 - (ii) kui need loomad on hukatud või praagitud või need saadused või tooted on hävitatud punktis (180)(b) osutatud riikliku programmi või meetme raames;
 - (b) karantiinikohustuste ja taastamisega seotud raskuste tõttu saamata jäänud tulu.
- (191) Punktis (190)(a) osutatud turuväärtuse kindlaksmääramisel tuleb lähtuda loomade väärtusest vahetult enne loomataudi või invasiivse võõrliigi leviku kahtluse tekkimist või kinnitamist, nagu loomataud või invasiivse võõrliigi levik ei oleks neid loomi mõjutanud.

⁽⁶¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm („ühitse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).

- (192) Sellest summast tuleb lahutada kulud, mida ei kantud otseselt loomataudi tõttu või invasiivse võõrliigi leviku tõttu ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud, ning tulud, mis saadi ennetamise või likvideerimise eesmärgil hukatud, praagitud või hävitatud loomadega seotud toodete müügist.
- (193) Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib komisjon aktsepteerida muid vesiviljeluses esinevate loomataudide või invasiivsete võõrliikide leviku tõttu kantud kulusid.
- (194) Abi ja võimalikud muud abi saava ettevõtja saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside alusel või ühisfondidest samade rahastamiskõlblike kulude eest tehtud maksed, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

1.4. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi

- (195) Komisjon loeb kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (196) Kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antavat abi peetakse sobivaks vahendiks selleks, et aidata ettevõtjatel vähendada liidu või siseriikliku õigusega kaitstud liikidest tulenevaid riske ning et soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandus-tingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (197) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes järgmistel tingimustel:
- (a) kantud kahju ja kaitsealuste loomade käitumise vahel on otsene põhjuslik seos;
 - (b) rahastamiskõlblikud on kaitsealuste loomade käitumise otsesel tagajärjel tekkinud kahju kulud, mille kohta on hinnangu andnud riigiasutus, abi andva asutuse poolt tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja; ning
 - (c) kalandussektoris hõlmab abi üksnes saagi kahjustamist, olenemata kaitsealuste loomade võimalikust mõjust kogu looduslikule populatsioonile.
- (198) Abi tuleb maksta otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
- (199) Kaitsealuste loomade tekitatud kahjuga seotud abikavad tuleb kehtestada kolme aasta jooksul alates kahju tekkimise kuupäevast. Abi tuleb välja maksta nelja aasta jooksul pärast seda kuupäeva.
- (200) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:
- (a) kaitsealuste loomade poolt kahjustatud või tapetud loomade turuväärtus;
 - (b) materiaalne kahju järgmistele varadele: seadmed, masinad ja kinnisvara.
- (201) Punktis (200)(a) osutatud turuväärtuse kindlaksmääramisel lähtutakse loomade väärtusest vahetult enne kahju tekkimist, nagu poleks kaitsealuste loomade käitumine neid loomi mõjutanud.
- (202) Materiaalse kahju arvutamisel tuleb võtta aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne kahju tekkimist. See ei tohi ületada remondikulusid ega kaitsealuste loomade käitumisest tulenevat õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast kahju tekkimist.

- (203) Saadud summale võib liita muud kulud, mida abi saav ettevõtja kandis kaitsealuste loomade käitumise tõttu, ning sellest tuleb lahutada kulud, mida ei kantud kaitsealuste loomade käitumise otsesel tagajärjel ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud, ning tulud, mis saadi kahjustatud või tapetud loomadega seotud saaduste või toodete müügist.
- (204) Komisjon võib aktsepteerida ka muid kahju arutamise meetodeid, kui ta veendub selles, et need on tüüpilised, ei põhine ebaharilikult suurtel saakidel või tulul ega põhjusta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.
- (205) Konkurentsimoonutuste ohu vähendamiseks ja kahjuriski minimeerimise stimuleerimiseks nõutakse abi saavatel ettevõtjatel teatavaid mõistlikke jõupingutusi, välja arvatud kaitsealuste loomade esimeste rünnakute puhul. Need jõupingutused peavad väljenduma ennetavates meetmetes (näiteks turvatarad), mis on proportsionaalsed kaitsealuste loomade põhjustatava kahju riskiga asjaomases piirkonnas, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete võtmine ei ole mõistlikult võimalik.
- (206) Abi ja võimalikud muud kahju korvamiseks saadud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

1.5. Riskisündmustest tingitud kahju ennetamise ja vähendamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi

- (207) Komisjon loeb riskisündmustest tingitud kahju ennetamise ja vähendamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (208) Riskisündmustest tingitud kahju ennetamise ja vähendamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi peetakse sobivaks vahendiks selleks, et aidata ettevõtjatel vähendada sellise kahju tekkimise riski või kahju suurust ning et soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, kui see abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (209) Investeeringu peamine eesmärk peab seisnema riskisündmustest tingitud kahju ennetamises ja vähendamises. Kalandussektoris kaitsealuste loomade põhjustatud kahju ennetamise ja vähendamise puhul peab investeeringu eesmärk seisnema rüüstamise või püügivahendite või muule varustusele tekkiva kahju ennetamises ja vähendamises.
- (210) Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁽⁶²⁾ kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektille on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.
- (211) Abi peab hõlmama konkreetsete ennetusmeetmetega seotud otseseid rahastamiskõlblikke kulusid. Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:
- (a) kinnisasja ehitamine, soetamine – sealhulgas liisimine – või parendamine ning
 - (b) masinate ja seadmete ostmise või liisimise ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni.
- (212) Abi ülemäär on 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

⁽⁶²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

2. peatükk

2. ÄÄREPOOLSEIMATES PIIRKONDADES ANTAV ABI

(213) Liidu äärepoolseimate piirkondade arengut raskendavad püsivad ebasoodsad tingimused, nagu tunnistatakse ELi toimimise lepingu artiklis 349, mis võimaldab liidul võtta erimeetmeid äärepoolseimate piirkondade toetamiseks, sealhulgas liidu õiguse kohandatud rakendamine neis piirkondades ja juurdepääs liidu programmidele. Võttes arvesse komisjoni teatist „Seame inimesed esikohale, kindlustame kestliku ja kaasava majanduskasvu, avame ELi äärepoolseimate piirkondade potentsiaali“, ⁽⁶³⁾ hindab komisjon nendes piirkondades antavat abi käesolevate suuniste I osa 3. peatükis esitatud põhimõtete ja käesolevas jaos esitatud eritingimuste alusel.

2.1. Äärepoolseimates piirkondades antav tegevusabi

(214) Äärepoolseimates piirkondades antav tegevusabi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt siseturuga kokkusobiv, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele, käesolevas jaos esitatud eritingimustele ja nende piirkondade suhtes kohaldatavatele erisätetele.

(215) Käesolevat jagu kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimatele piirkondadele antava tegevusabi suhtes, mille eesmärk on vastavalt määruse (EL) 2021/1139 artikli 10 lõikele 4 leevendada spetsiifilisi piiranguid, mis tulenevad nende piirkondade kaugusest, saarelisest asendist, väiksusest, raskest topograafiast ja kliimast ning majanduslikust sõltuvusest mõnest tootest ning mille püsivus ja koosmõju piiravad oluliselt nende piirkondade arengut. Käesoleva jao kohaldamisel võtab komisjon asjakohastel juhtudel arvesse tegevusabi kooskõla asjaomase piirkonna jaoks ette nähtud EMKVF-i meetmetega ning abi mõju konkurentsile ja kaubandusele nii asjaomastes piirkondades kui ka muudes liidu osades.

(216) Käesoleva jao kohane abi ei tohi minna kaugemale sellest, mis on vajalik äärepoolseimate piirkondade eraldatusest, saarelisest asendist ja äärepoolseimast asukohast tulenevate spetsiifiliste piirangute leevendamiseks.

(217) Kõnealustest spetsiifilistest piirangutest tulenevad rahastamiskõlblikud kulud tuleb arvutada vastavalt komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2021/1972 ⁽⁶⁴⁾ sätestatud kriteeriumidele.

(218) Ülemäärase hüvitamise vältimiseks peab asjaomane liikmesriik võtma arvesse muud liiki riiklikku sekkumist, sealhulgas asjakohasel juhul äärepoolseimate piirkondade ettevõtjate poolt teatavate kalapüügi- ja vesiviljelustoodete püüdmisel, kasvatamisel, töötlemisel ja turustamisel kantud lisakulude hüvitamist vastavalt määruse (EL) 2021/1139 artiklitele 24 ja 35–37.

(219) Abi ja võimalikud muud maksed, mida abi saav ettevõtja samade rahastamiskõlblike kulude eest saab, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

2.2. Äärepoolseimates piirkondades kalalaevastiku uuendamiseks antav abi

(220) Komisjon loeb äärepoolseimates piirkondades kalalaevastiku uuendamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.

⁽⁶³⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Seame inimesed esikohale, kindlustame kestliku ja kaasava majanduskasvu, avame ELi äärepoolseimate piirkondade potentsiaali“ (COM (2022) 198 final, 3.5.2022).

⁽⁶⁴⁾ Komisjoni 11. augusti 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1972, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004, sätestades kriteeriumid, mille alusel arvutatakse äärepoolseimatest piirkondadest pärit teatavate kalapüügi- ja vesiviljelustoodete püüdmisel, kasvatamisel, töötlemisel ja turustamisel käitajatel tekkivad lisakulud (ELT L 402, 15.11.2021, lk 1).

- (221) Käesolevat jagu kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimates piirkondades kalalaevastiku uuendamiseks antava abi suhtes, mille eesmärk on toetada äärepoolseimas piirkonnas registreeritava uue kalalaeva soetamisega seotud kulude katmist.
- (222) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes järgmistel tingimustel:
- (a) uus kalalaev vastab liidu ja siseriiklikele õigusnormidele kalalaevade hügieeni-, tervishoiu-, ohutus- ja töötingimuste kohta ning kalalaeva omaduste kohta ning
 - (b) abi saav ettevõtja on abi taotlemise kuupäeval registreeritud uue laeva registreerimiskohaks olevas äärepoolseimas piirkonnas.
- (223) Abi andmise kuupäeval peab enne kõnealust kuupäeva määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõigete 2 ja 3 kohaselt koostatud aruandest („riiklik aruanne“) ilmnema, et kõnealuse äärepoolseima piirkonna selles laevastiku osas, millesse uus laev kuulub, on püügivõimsus püügivõimalustega tasakaalus.
- (224) Abi ei tohi anda, kui riiklik aruanne ja eelkõige selles sisalduv hinnang tasakaalu kohta ei ole koostatud määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 viidatud ühistes suunistes ⁽⁶⁵⁾ osutatud bioloogiliste, majanduslike ja laevakasutuse näitajate alusel.
- (225) Seega peavad käesoleva jao kohase abi andmiseks olema täidetud järgmised tingimused:
- (a) asjaomane liikmesriik on esitanud komisjonile riikliku aruande N aasta 31. maiks;
 - (b) riiklikust aruandest ilmneb, et selles laevastiku osas, millesse uus laev kuulub, on püügivõimsus püügivõimalustega tasakaalus; ning
 - (c) komisjon ei ole seadnud kahtluse alla N aasta riikliku aruande järelust ja eelkõige selles sisalduvat hinnangut tasakaalu kohta.
- (226) Punkti (225)(c) kohaldamisel loetakse riiklikus aruandes esitatud hinnang tasakaalu kohta kahtluse alla seatuks, kui komisjon saadab määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõike 4 alusel asjaomasele liikmesriigile sellekohase kirja N + 1 aasta 31. märtsiks. Kui nimetatud tähtaja jooksul sellist kirja ei väljastata või kui kirjas ei vaidlustata riiklikus aruandes sisalduvat hinnangut tasakaalu kohta, võib asjaomane liikmesriik abi anda.
- (227) Asjaomane liikmesriik võib N aasta riikliku aruande alusel abi anda üksnes kuni N+ 1 aasta 31. detsembrini.
- (228) Ühelgi juhul ei tohi ületada iga liikmesriigi ja äärepoolseimate piirkondade iga laevastiku osa püügivõimsuse ülempiire, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 II lisas, ning arvesse tuleb võtta nende võimalikku vähendamist kõnealuse määruse artikli 22 lõike 6 kohaselt. Abi toel omandatud uue püügivõimsuse laevastikku lisamisel tuleb täielikult kinni pidada kõnealustest ülempiiridest ning neid ei tohi ületada.
- (229) Abi tingimuseks ei tohi seada uue laeva hankimist konkreetsest tehasest.

⁽⁶⁵⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Suunised püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahelise tasakaalu analüüsiks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1380/2013 (ühise kalanduspoliitika kohta) artikliga 22“ (COM(2014) 545 final.

- (230) Abi ülemmäär ei tohi olla üle 60 % rahastamiskõlblikest kogukuludest laevade puhul, mille kogupikkus on alla 12 meetri, üle 50 % rahastamiskõlblikest kogukuludest laevade puhul, mille kogupikkus algab 12 meetrist ja jääb alla 24 meetri, ning üle 25 % rahastamiskõlblikest kogukuludest laevade puhul, mille kogupikkus algab 24 meetrist.
- (231) Abi toel soetatud laev peab jääma äärepoolseimasse piirkonda registreerituks vähemalt 15 aastaks alates abi andmise kuupäevast ning peab selle ajavahemiku jooksul lossima kogu oma saagi äärepoolseimas piirkonnas. Kui seda tingimust ei täideta, tuleb abi tagasi maksta summas, mis on proportsionaalne mittetäitmise ajavahemiku või ulatusega.
- 2.3. Äärepoolseimates piirkondades kalalaevade ohutust suurendavasse varustusse, sealhulgas väikesemahulisel rannapüügil püügipiirkondade laiendamist võimaldavasse varustusse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi**
- (232) Komisjon loeb äärepoolseimates piirkondades kalalaevade ohutust suurendavasse varustusse, sealhulgas väikesemahulisel rannapüügil püügipiirkondade laiendamist võimaldavasse varustusse, tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (233) Käesoleva jao alusel antav abi peaks aitama tugevdada majanduslikult ja sotsiaalselt kestlikku ning keskkonnasäästlikku püügitegevust, parandada ohutust ja töötingimusi pardal ning asjakohasel juhul võimaldada kalalaevadel väikesemahulise rannapüügi puhul laiendada oma püügipiirkondi rannikust kuni 20 miilini.
- (234) Erandina punktist (47) võib käesoleva jao kohast abi anda kohustuslike liidu või siseriiklike nõuete täitmiseks.
- (235) Kalalaeva pea- või abimootori asendamisse või moderniseerimisse tehtavaks investeeringuks võib abi anda üksnes määruse (EL) 2021/1139 artikli 18 või käesolevate suuniste II osa 3. peatüki jao 3.2 kohaselt.
- (236) Kalalaeva kogumahutavuse suurendamiseks tehtavaks investeeringuks võib abi anda üksnes määruse (EL) 2021/1139 artikli 19 või käesolevate suuniste II osa 3. peatüki jao 3.3 kohaselt.
- (237) Abi ülemmäär on 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

3. peatükk

3. LAEVASTIKUGA SEOTUD MEETMETE RAKENDAMISEKS JA PÜÜGITEGEVUSE LÕPETAMISEKS ANTAV ABI

- (238) Majanduslikult ja sotsiaalselt kestliku ning keskkonnasäästliku püügitegevuse tugevdamiseks on asjakohane käsitleda käesolevates suunistes teatavaid riiklikult rahastatavaid meetmeid, mis on seotud kalalaevadesse tehtavate investeeringutega ja püügitegevuse lõpetamisega.
- (239) Selleks et tagada kooskõla ja sidusus liidu riigiabipoliitika ja ÜKP vahel, peavad nende üksnes riiklikest vahenditest rahastatavate meetmete suhtes kohaldatavad tingimused kajastama EMKVF-i raames samaväärsete ELi kaasrahastatavate meetmete, nimelt määruse (EL) 2021/1139 artiklites 17–21 sätestatud meetmete kohta kehtestatud nõudeid, kui käesolevas jaos ei ole ette nähtud teisiti.
- (240) Jagudes 3.1–3.6 esitatud eritingimustel võib käesoleva peatüki kohast abi anda ka sisevetekalandusele.
- (241) Kui käesoleva peatüki alusel antakse abi liidu kalalaeva jaoks, ei tohi seda laeva väljapoole liitu üle anda ega väljaspool liitu ümber registreerida vähemalt viie aasta jooksul pärast abi lõppmakse tegemist.

3.1. Esimese kalalaeva soetamine

- (242) Komisjon loeb esimese kalalaeva soetamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (243) Esimese kalalaeva soetamiseks antav võib olla sobiv vahend selleks, et soodustada uute kalurite tulekut sektorisse ja põlvkondade vahetust. Seetõttu võib esimese kalalaeva soetamiseks antav abi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (244) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes:
- (a) füüsilisele isikule, kes on abitaotluse esitamise kuupäeval kuni 40aastane ja kes on töötanud kalurina vähemalt viis aastat või omandanud asjakohase kvalifikatsiooni;
 - (b) juriidilistele isikutele, kes kuuluvad täielikult ühele või mitmele füüsilisele isikule, kellest igaüks vastab punktis a esitatud tingimustele;
 - (c) esimese kalalaeva ühise soetamise korral mitmele füüsilisele isikule, kellest igaüks vastab punktis a esitatud tingimustele;
 - (d) kalalaeva osalise omandiõiguse soetamise korral füüsilisele isikule, kes vastab punktis a esitatud tingimustele ja kellel vähemalt 33 % laeva või selle osakute omandi kaudu loetakse olevat kõnealuse laeva suhtes kontrolliõigus, või juriidilisele isikule, kes vastab punktis b esitatud tingimustele ja kellel vähemalt 33 % laeva või selle osakute omandi kaudu loetakse olevat kõnealuse laeva suhtes kontrolliõigus.
- (245) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes sellise kalalaeva soetamiseks, mis vastab kõigile järgmistele nõuetele:
- (a) laev kuulub laevastikusegmenti, mille kohta näitab määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimane püügivõimsuse aruanne, et püügivõimsus on tasakaalus selle segmendi jaoks määratud püügivõimalustega;
 - (b) laev on varustatud kalapüügiks vajalike seadmetega;
 - (c) laeva kogupikkus on kuni 24 meetrit;
 - (d) laev on olnud liidu laevastikuregistris registreeritud vähemalt abitaotluse esitamise aastale eelneva kolme kalendriaasta jooksul väikesemahulise rannapüügi laeva puhul ja vähemalt viie kalendriaasta jooksul muud liiki laeva puhul ning
 - (e) laev on olnud liidu laevastikuregistris registreeritud maksimaalselt abitaotluse esitamise aastale eelneva 30 kalendriaasta jooksul.
- (246) Punkti (245) alapunkti (a) kohaldamisel kohaldatakse II osa 2. peatüki jao 2.2 punktides (225)–(227) kirjeldatud korda ja tingimusi.
- (247) Sisevetekalanduse korral punkti (245) alapunkti a ei kohaldata ning punkti (245) alapunktide (d) ja (e) kohaldamisel tuleks liidu laevastikuregistris registreerimise kuupäeva asemel lähtuda siseriikliku õiguse kohasest kasutuselevõtu kuupäevast.
- (248) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata esimese kalalaeva soetamisega seotud otseseid ja kaudseid kulusid.
- (249) Abi ülemmäär on 40 % rahastamiskõlblikest kuludest.

3.2. Pea- või abimootori asendamine või moderniseerimine

- (250) Komisjon loeb pea- või abimootori asendamiseks või moderniseerimiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (251) Pea- või abimootori asendamiseks või moderniseerimiseks antav abi võib olla sobiv vahend selleks, et ärgitada ettevõtjaid muu hulgas suurendama energiatõhusust ja vähendada CO₂ heitkoguseid. Seetõttu võib pea- või abimootori asendamiseks või moderniseerimiseks antav abi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (252) Käesoleva jao kohast abi võib anda ainult kuni 24-meetrise kogupikkusega kalalaeva pea- või abimootori asendamiseks või moderniseerimiseks.
- (253) Käesoleva jao alusel antav abi peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:
- (a) laev kuulub laevastikusegmenti, mille kohta näitab määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimane püügivõimsuse aruanne, et püügivõimsus on tasakaalus selle segmenti jaoks määratud püügivõimalustega;
 - (b) laev on olnud liidu laevastikuregistris registreeritud vähemalt abitaotluse esitamise aastale eelneva viie kalendriaasta jooksul;
 - (c) väikesemahulise rannapüügiga tegelevate kalalaevade ja sisevetekalanduses kasutatavate laevade puhul ei ole uue või moderniseeritud mootori võimsus kilovattides suurem kui senise mootori võimsus;
 - (d) muude kuni 24-meetrise kogupikkusega laevade puhul ei ole uue või moderniseeritud mootori võimsus kilovattides suurem kui senise mootori võimsus ja selle CO₂ heide on senise mootoriga võrreldes vähemalt 20 % väiksem ning
 - (e) pea- või abimootori asendamise või moderniseerimise tulemusel kõrvaldatud püügivõimsust ei tohi asendada.
- (254) Punkti (253)(a) kohaldamisel kohaldatakse II osa 2. peatüki jao 2.2 punktides (225)–(227) kirjeldatud korda ja tingimusi.
- (255) Sisevetekalanduse korral punkti (253)(a) ei kohaldata ja punkti (253)(b) kohaldamisel tuleks liidu laevastikuregistris registreerimise kuupäeva asemel lähtuda siseriikliku õiguse kohasest kasutuselevõtu kuupäevast.
- (256) Liikmesriigid peavad tõendama käesoleva jao tingimuste täitmise tagamiseks vajalike tõhusate kontrolli- ja õigusnormide täitmise tagamise mehhanismide olemasolu.
- (257) Liikmesriigid peavad tagama kõigi asendatud või moderniseeritud mootorite füüsilise kontrollimise.
- (258) Punktis (253)(d) nõutud CO₂ heite vähenemine loetakse saavutatuks ühel järgmistest juhtudest:
- (a) kui asjaomaste mootorite tootja poolt tüübikinnituse või tootesertifikaadi raames kinnitatud asjaomasest teabest nähtub, et uus mootor tekitab 20 % vähem CO₂ heidet kui asendatav mootor;
 - (b) kui asjaomaste mootorite tootja poolt tüübikinnituse või tootesertifikaadi raames kinnitatud asjaomasest teabest nähtub, et uus mootor kasutab 20 % vähem kütust kui asendatav mootor.

- (259) Kui asjaomaste mootorite tootja poolt ühe või mõlema mootori tüübikinnituse või tootesertifikaadi raames kinnitatud asjaomane teave ei võimalda CO₂ heite või kütusekulu võrdlemist, loetakse punktis (253)(d) nõutud CO₂ heite vähenemine saavutatuks mis tahes järgmisel juhul:
- (a) uus mootor kasutab energiatõhusat tehnoloogiat ja asendatav mootor on uuest mootorist vähemalt seitse aastat vanem;
 - (b) uus mootor kasutab teatavat tüüpi kütust või jõuseadet, mis loetakse tekitavat vähem CO₂ heidet kui asendatav mootor;
 - (c) asjaomane liikmesriik mõõdab, et asjaomase laeva tavalise püügikoormuse juures tekitab uus mootor 20 % vähem CO₂ heidet või kasutab 20 % vähem kütust kui asendatav mootor.
- (260) Punktis (259)(a) osutatud energiatõhusa tehnoloogia kindlakstegemiseks ja punkti (259)(c) rakendamiseks vajalike meetodiliste elementide täpsustamiseks tuleb järgida rakendusmäärust (EL) 2022/46 ⁽⁶⁶⁾.
- (261) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata pea- või abimootori asendamise või moderniseerimisega seotud otseseid ja kaudseid kulusid.
- (262) Abi ülemmäär on 40 % rahastamiskõlblikest kuludest.

3.3. Kalalaeva kogumahutavuse suurendamine ohutuse, töötingimuste või energiatõhususe parandamiseks

- (263) Komisjon loeb ohutuse, töötingimuste või energiatõhususe parandamise eesmärgil kalalaeva kogumahutavuse suurendamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (264) Kalalaeva kogumahutavuse suurendamiseks antav abi võib olla sobiv vahend selleks, et julgustada ettevõtjaid investeerima ohutuse, töötingimuste või energiatõhususe parandamisse. Seetõttu võib kalalaeva kogumahutavuse suurendamiseks antav abi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (265) Käesoleva jao alusel antav abi peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:
- (a) kalalaev kuulub laevastikusegmenti, mille kohta näitab määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimane püügivõimsuse aruanne, et segmenti püügivõimsus on tasakaalus selle segmenti jaoks määratud püügivõimalustega;
 - (b) kalalaeva kogupikkus on kuni 24 meetrit;
 - (c) kalalaev on olnud liidu laevastikuregistris registreeritud vähemalt abitaotluse esitamise aastale eelneva 10 kalendriaasta jooksul; ning

⁽⁶⁶⁾ Komisjoni 13. jaanuari 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/46, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004, energiatõhusate tehnoloogiate kindlaksmääramise ja kalalaevade tavapärase püügikoormuse kindlaksmääramise meetodiliste elementide täpsustamise osas (ELT L 9, 14.1.2022, lk 27).

- (d) tegevuse tulemusena tekkinud uue püügivõimsuse arvamine kalalaevastiku koosseisu kompenseeritakse vähemalt sama koguse püügivõimsuse eelneva kõrvaldamise teel ilma avaliku sektori toetuseta kas siis samas laevastikusegmendis või sellises laevastikusegmendis, mille kohta näitab määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimane püügivõimsuse aruanne, et püügivõimsus ei ole tasakaalus selle segmendi jaoks määratud püügivõimalustega.
- (266) Punkti (265) alapunkti (a) kohaldamisel kohaldatakse II osa 2. peatüki jao 2.2 punktides (225)–(227) kirjeldatud korda ja tingimusi.
- (267) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:
- (a) kogumahutavuse suurendamine, mis on vajalik üksnes laevapere poolt kasutamiseks ette nähtud majutuskohdade, sealhulgas sanitaarruumide, üldkasutatavate ruumide, köökide ja kaitseteki konstruktsioonide hilisemaks paigaldamiseks või renoveerimiseks;
 - (b) kogumahutavuse suurendamine, mis on vajalik tulekahju vältimise pardasüsteemide, ohutus- ja häiresüsteemide või müra vähendamise süsteemide hilisemaks täiustamiseks või paigaldamiseks;
 - (c) kogumahutavuse suurendamine, mis on vajalik integreeritud sillasüsteemide hilisemaks paigaldamiseks, et parandada navigeerimist või mootori juhtimist;
 - (d) kogumahutavuse suurendamine, mis on vajalik sellise mootori või jõuseadme hilisemaks paigaldamiseks või renoveerimiseks, mille energiatõhusus on varasema olukorraga võrreldes parem või CO₂ heide on varasema olukorraga võrreldes väiksem ning mille võimsus ei ületa kalalaeva mootorivõimsust, mis on eelnevalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 ⁽⁶⁷⁾ artikli 40 lõike 1 alusel sertifitseeritud, ning mille maksimaalse väljundvõimsuse on tootja kõnealuse mootori või jõuseadme mudeli jaoks sertifitseerinud;
 - (e) pirnvööri väljavahetamine või renoveerimine, tingimusel et see parandab kalalaeva üldist energiatõhusust.
- (268) Sisevetekalanduse korral punkti (265) alapunkte (a) ja (d) ei kohaldata ning punkti (265)(c) kohaldamisel tuleks liidu laevastikuregistris registreerimise kuupäeva asemel lähtuda siseriikliku õiguse kohasest kasutuselevõtu kuupäevast.
- (269) Liikmesriigid peavad tõendama käesoleva jao tingimuste täitmise tagamiseks vajalike tõhusate kontrolli- ja õigusnormide täitmise tagamise mehhanismide olemasolu.
- (270) Asjaomane liikmesriik peab teatama komisjonile abimeetme näitajad, sealhulgas suurendatud püügivõimsuse koguse ja selle suurendamise eesmärgi.
- (271) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata otseseid ja kaudseid kulusid, mis on seotud investeeeringuteks ettenähtud abiga ohutuse, töötingimuste või energiatõhususe parandamiseks, mis toob kaasa kalalaeva kogumahutavuse suurenemise.
- (272) Abi ülemmäär on 40 % rahastamiskõlblikest kuludest.
- ### 3.4. Püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antav abi
- (273) Komisjon loeb püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.

⁽⁶⁷⁾ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1).

- (274) Püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antav abi võib olla sobiv vahend selleks, et aidata kalandussektoris abi saavatel ettevõtjatel kohaneda uue olukorraga, eelkõige mitmekesistades majandustegevust uut liiki tegevustega ⁽⁶⁸⁾. Seetõttu võib püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antav abi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (275) Käesoleva jao alusel antav abi peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:
- (a) püügitegevuse alaline lõpetamine peab võimaliku vahendina olema ette nähtud määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 4 osutatud tegevuskavas;
 - (b) püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks kalalaev lammutatakse või kõrvaldatakse ja seadistatakse ümber muuks tegevuseks kui töönduspüügiks;
 - (c) kalalaev peab olema registreeritud aktiivse laevana ja tegelenud kalapüügiga vähemalt 90 päeva aastas abitaotluse esitamise päevale eelneva kahe kalendriaasta jooksul;
 - (d) samaväärne püügivõimsus tuleb lõplikult eemaldada liidu kalalaevastiku registrist ja seda ei tohi asendada;
 - (e) vastavad kalalaevatunnistused ja kalapüügiload tuleb alaliselt tühistada ning
 - (f) abi saav ettevõtja ei või registreerida ühtegi kalalaeva viie aasta jooksul pärast abi saamist.
- (276) Kui kõnealune püügitegevus on laadilt selline, et seda ei saa teostada kogu kalendriaasta jooksul, võib punktis (275) (c) osutatud püügitegevuse miinimumnõuet vähendada selliselt, et tegelike püügipäevade arvu ja püügiks kasutatavate päevade arvu suhe on sama, mis tegelike püügipäevade arvu ja kalendriaasta päevade arvu suhe nende abi saavate ettevõtjate puhul, kes püüavad kala kogu aasta jooksul.
- (277) Lisaks punktis (275) osutatud abile võib komisjon liikmesriikide poolt nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel erandkorras lubada anda abi püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks majanduslikel kaalutlustel või muudel, mere bioloogiliste ressursside kaitsega seotud kaalutlustel. Näiteks võib abi olla õigustatud juhul, kui tegemist on mereala hea keskkonnaseisundiga seotud probleemidega, mida toetavad teaduslikud tõendid, või kui püügipiirkondade vähenemise tõttu ei ole püügitegevuse ulatus kohalikul tasandil enam jätkusuutlik ning on vaja tagada sektori korrakohane ümberstruktureerimine, isegi siis, kui asjaomaste laevastikusegmentide puhul on püügivõimsus püügivõimalustega tasakaalus.
- (278) Punkti (277) kohaselt antav abi peab vastama punkti (275) alapunktides (b)–(f) esitatud tingimustele ning lisaks peavad abi saavad ettevõtjad võtma kohustuse mitte suurendada oma aktiivset püügivõimsust alates abi taotlemisest kuni viie aasta möödumiseni abi väljamaksmisest. Abi saavad ettevõtjad peavad samuti võtma kohustuse mitte kasutada abi oma mootorite asendamiseks või moderniseerimiseks, välja arvatud juhul, kui on täidetud määruse (EL) 2021/1139 artiklis 18 sätestatud tingimused.
- (279) Kui üks aasta enne abist teatamist andis liikmesriik EMKFi või EMKVF-i raames mis tahes abi või rakendas meetmeid, mille tagajärjeks oli püügivõimsuse suurenemine merepiirkonnas, või kui liikmesriik lisas sellised meetmed riiklikku EMKVF-i programmi, peab asjaomane liikmesriik selgitama, mil määral on samas merepiirkonnas püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antav abi püügivõimsuse sellise suurenemisega kokkusobiv, ning tõendama abi põhjendatust ja hädavajalikkust.

⁽⁶⁸⁾ Käesoleva jao kohaldamisel võtab komisjon arvesse püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks antava riigiabiga seoses saadud kogemusi; vt näiteks juhtum SA.101091, komisjoni 11. juuli 2022. aasta otsus C(2022) 4764 final, juhtum SA.102997, komisjoni 30. augusti 2022. aasta otsus C(2022) 6248 final, ja juhtum SA.64737, komisjoni 18. juuli 2022. aasta otsus C(2022) 5009 final.

- (280) Sisevetekalanduses võib püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks anda abi üksnes abi saavatele ettevõtjatele, kes tegutsevad ainult sisevetel, ning juhul, kui tegemist on kaitsemeetmetega, mida toetavad teaduslikud tõendid või mis kuuluvad punkti (277) alla. Sisevetekalanduse korral punkti (275)(a) ei kohaldata ning punkti (275) alapunktide (d) ja (f) kohaldamisel tuleb liidu laevastikuregistri asemel lähtuda asjakohasest riiklikust laevastikuregistrist, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt olemas. Kalalaevatunnistused ja kalapüügiload tuleb alaliselt tühistada olenemata sellest, kas riiklik laevastikuregister on olemas või mitte.
- (281) Lisaks kohaldatakse sisevetekalanduse puhul seoses punktis (275)(c) osutatud püügipäevade miinimumarvuga järgmist kohandust. Kui kalalaev tegeleb mitme liigi püügiga, mille puhul on sisevetes lubatud eri arvul püügipäevi, on punktis (276) osutatud suhte arvutamiseks kasutatavate püügipäevade arv kõnealuse laeva puhul lubatud püügipäevade keskmine. Sellisest kohandusest tulenev püügipäevade miinimumarv ei tohi siiski mingil juhul olla väiksem kui 30 päeva ega suurem kui 90 päeva.
- (282) Püügitegevuse alaliseks lõpetamiseks võib abi anda üksnes:
- (a) püügitegevuse alalise lõpetamisega seotud liidu kalalaevalde omanikele ja
 - (b) kaluritele, kes on püügitegevuse alalise lõpetamisega seotud liidu kalalaevalde pardal abitaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul töötanud vähemalt 90 päeva aastas.
- (283) Punktis (282)(b) osutatud tööpäevade miinimumarvu kohandatakse vastavalt punktidele (276) ja (281), kui need punktid on kohaldatavad kalalaevalde suhtes, millel kalur tegutseb.
- (284) Punktis (282)(b) osutatud kalurid peavad lõpetama kogu püügitegevuse viieks aastaks pärast abi saamist. Kui kalur hakkab selle aja jooksul siiski uuesti kalapüügiga tegelema, peab asjaomane liikmesriik alusetult makstud abi tagasi nõudma summas, mis on proportsionaalne ajavahemikuga, mille jooksul käesoleva punkti esimeses lauses osutatud tingimus ei olnud täidetud.
- (285) Liikmesriigid peavad tõendama, et on olemas tõhusad kontrolli- ja õigusnormide täitmise tagamise mehhanismid, mis tagavad püügitegevuse alalise lõpetamise tingimuste täitmise, sealhulgas püügivõimsuse alalise kõrvaldamise ja asjaomase laeva või asjaomaste kalurite poolt pärast meetme rakendamist igasuguse püügitegevuse lõpetamise. Kui puudub sisevetekalanduses kasutatav riiklik laevastikuregister, peavad liikmesriigid samuti tõendama, et need kontrolli- ja õigusnormide täitmise tagamise mehhanismid tagavad püügivõimsuse haldamise sarnaselt püügivõimsuse haldamisega merekalanduse puhul.
- (286) Rahastamiskõlblikud kulud tuleb arvutada välja iga abisaaja kohta eraldi.
- (287) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:
- (a) kalalaevalde lammutamise korral:
 - (i) lammutamiskulud;
 - (ii) hüvitis kalalaevalde väärtuse kaotamise eest, mida mõõdetakse kalalaevalde praeguse müügiväärtusena;
 - (b) kalalaevalde kõrvaldamise korral ja tööduspüügi asemel muuks tegevuseks ümberseadistamise korral: investeerimiskulud, mis on seotud kalalaevalde ümberehitamisega muuks majandustegevuseks; ning
 - (c) punktis (282)(b) osutatud kaluritega seotud kulud, mis võivad sisaldada ka püügitegevuse alalise lõpetamise rakendamisest tulenevaid kohustuslike sotsiaalkulusid, kui need ei ole äritegevuse lõpetamisega seoses hõlmatud muude siseriiklike õigusnormidega.
- (288) Komisjon võib aktsepteerida ka muid arvutusmeetodeid, kui ta veendub selles, et need põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel ega põhjusta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.

(289) Rahastamiskõlblikke kulusid tuleb vähendada kulude võrra, mis ei ole tingitud püügitegevuse alalisest lõpetamisest ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud.

(290) Abi ülemmäär on 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

3.5. Püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antav abi

(291) Komisjon loeb püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antava abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.

(292) Püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antav abi võib olla sobiv vahend selleks, et aidata sektoril reageerida asjaoludele, mis õigustavad püügikoormuse piiratud peatamist⁽⁶⁹⁾. Seetõttu võib püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antav abi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.

(293) Käesoleva jao kohast abi võib anda järgmistel juhtudel:

- (a) määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 7 lõike 1 punktides a, b, c, i ja j osutatud kaitsemeetmeteks või piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt vastu võetud samaväärseteks kaitsemeetmeteks, kui need on liidu suhtes kohaldatavad, tingimusel et teaduslike nõuannete põhjal on määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 2 lõikes 2 ja artikli 2 lõike 5 punktis a sätestatud ÜKP eesmärkide saavutamiseks vaja vähendada püügikoormust;
- (b) komisjoni meetmed mere bioloogilisi ressursse ähvardava tõsise ohu korral, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 12;
- (c) liikmesriigi erakorralised meetmed, mida võetakse määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 13 kohaselt;
- (d) säästva kalapüügi partnerluslepingu või selle protokolliga kohaldamise katkemise korral vääramatu jõu tõttu ning
- (e) asjaomase liikmesriigi pädevate asutuste poolt ametlikult kinnitatud keskkonnajuhtumite või tervisekriiside korral.

(294) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes juhul, kui asjaomase laeva või kaluri püügitegevus peatatakse asjaomasel kalendriaastal vähemalt 30 päevaks.

(295) Püügitegevuse ajutiseks peatamiseks võib abi anda üksnes:

- (a) selliste liidu kalalaevade omanikele või käitajatele, mis on registreeritud aktiivsete laevadena ja mis on abitaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul tegelenud kalapüügiga vähemalt 120 päeva;
- (b) kaluritele, kes on püügitegevuse ajutise peatamisega seotud liidu kalalaeva pardal abitaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul töötanud vähemalt 120 päeva;
- (c) jalgsi püügiga tegelevatele kaluritele, kes on abitaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul tegelenud püügitegevusega vähemalt 120 päeva.

(296) Kui kõnealune püügitegevus on laadilt selline, et seda ei saa teostada kogu kalendriaasta jooksul, võib punkti (295) alapunktides (a), (b) ja (c) osutatud 120 päeva pikkust ajavahemikku vähendada selliselt, et tegelike püügipäevade arvu ja püügiks kasutatavate päevade arvu suhe on sama, mis tegelike püügipäevade arvu ja kalendriaasta päevade arvu suhe nende abi saavate ettevõtjate puhul, kes püüavad kala kogu aasta jooksul.

⁽⁶⁹⁾ Käesoleva jao kohaldamisel võtab komisjon arvesse püügitegevuse ajutiseks peatamiseks antava riigiabiga seoses saadud kogemusi; vt näiteks juhtum SA.62426, komisjoni 23. aprilli 2021. aasta otsus C(2021) 2780 final, juhtum SA.64035, komisjoni 3. septembri 2021. aasta otsus C(2021) 6458 final, ja juhtum SA.102242, komisjoni 10. mai 2022. aasta otsus C(2022) 2983 final.

- (297) Sisevetekalanduses võib püügitegevuse ajutiseks peatamiseks anda abi üksnes ettevõtjatele, kes tegutsevad ainult sisevetel, ning juhul, kui tegemist on kaitsemeetmetega, mida toetavad teaduslikud tõendid või mis kuuluvad punkti (293)(e) alla. Punkti (295)(a) kohaldamisel tuleb lähtuda asjakohasest riiklikust laevastikuregistrist, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt olemas.
- (298) Lisaks kohaldatakse sisevetekalanduse puhul seoses punkti (295) alapunktides (a), (b) ja (c) osutatud püügipäevade miinimumarvuga järgmist kohandust. Kui kalalaev või kalur tegeleb mitme liigi püügiga, mille puhul on sisevetes lubatud eri arvul püügipäevi, on punktis (296) osutatud suhte arvutamiseks kasutatavate püügipäevade arv kõnealuse laeva või kaluri puhul lubatud püügipäevade keskmine. Sellisest kohandusest tulenev püügipäevade miinimumarv ei tohi siiski mingil juhul olla väiksem kui 40 päeva ega suurem kui 120 päeva.
- (299) Käesoleva jao kohast abi võib EMKVF-i programmitöö perioodi jooksul anda laeva või kaluri kohta kuni 12 kuuks, olenemata rahastamisallikast, s.t sellest, kas seda rahastatakse riiklikult või kaasrahastatakse vastavalt määruse (EL) 2021/1139 artiklile 21. Sellistel juhtudel peavad liikmesriigid täitma punktis (346) osutatud aruandekohustust.
- (300) Kogu asjaomaste laevade või kalurite püügitegevus tuleb püügitegevuse ajutise peatamise ajavahemikuks tegelikult peatada.
- (301) Liikmesriigid peavad tõendama, et on olemas tõhusad kontrolli- ja õigusnormide tagamise mehhanismid, mis tagavad püügitegevuse ajutise peatamise tingimuste täitmise, sealhulgas meetme rakendamise ajavahemikuks asjaomase laeva või kaluri poolt igasuguse püügitegevuse peatamise.
- (302) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata järgmist:
- (a) püügitegevuse ajutise peatamise tõttu saamata jäänud tulu ning
 - (b) muud kulud, mis on seotud kasutamata vara hoidmise, hooldamise ja säilitamisega püügitegevuse ajutise peatamise ajavahemikul.
- (303) Rahastamiskõlblikud kulud tuleb arvutada välja iga abisaaja kohta eraldi.
- (304) Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
- (a) püügitegevuse ajutise peatamise aastal toodetud kalapüügitoodete koguse ja samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis
lahutada
 - (b) püügitegevuse ajutise peatamise aastale eelnenud kolmeaastase perioodi kalapüügitoodete keskmise aastakoguse või püügitegevuse ajutise peatamise aastale eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.
- (305) Püügitegevuse ajutise peatamise ajavahemikul kasutamata vara hoidmise, hooldamise ja säilitamisega seotud kulud tuleb arvutada püügitegevuse ajutisele peatamisele eelnenud kolmeaastase perioodi jooksul kantud kulude keskmise põhjal või püügitegevuse peatamisele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise põhjal (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja).
- (306) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata muid kulusid, mida abi saav ettevõtja kannab seoses püügitegevuse ajutise peatamisega, ning neid tuleb vähendada kulude võrra, mis ei ole tingitud püügitegevuse ajutisest peatamisest ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud.

- (307) Komisjon võib aktsepteerida ka muid arvutusmeetodeid, kui ta veendub selles, et need põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel ega põhjasta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.
- (308) Kui laeva kasutatakse püügitegevuse ajutise peatamise ajal muuks tegevuseks kui töönduspüük, tuleb selle tegevusega seotud võimalik tulu deklareerida ja käesoleva jao alusel antavast abist maha arvata ning abi ei tohi anda muude kulude katmiseks, mis on seotud kasutamata vara hoidmise, hooldamise ja säilitamisega püügitegevuse ajutise peatamise ajal.
- (309) Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne püügitegevuse ajutise peatamise kuupäeva, tuleb punktides (304)(b) ja (305) osutatud kolme- või viieaastase ajavahemiku puhul lähtuda vastavalt kogusest või kuludest, mille tootis ja müüs või mida kandis taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, s.t vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, püügitegevuse ajutisest peatamisest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.
- (310) Püügitegevuse ajutise peatamisega seotud abi ja muud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

3.6. Kaluritele antav likviidsusabi

- (311) Komisjon loeb kaluritele antava likviidsusabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks, kui see vastab I osa 3. peatükis esitatud põhimõtetele ja käesolevas jaos esitatud eritingimustele.
- (312) Kaluritele antav likviidsusabi võib olla sobiv vahend selleks, et aidata sektori ettevõtjatel reageerida nende tegevuse elujõulisust ohustavatele asjaoludele. Seetõttu võib kaluritele antav likviidsusabi teatavatel juhtudel soodustada majandustegevuse või teatavate majanduspiirkondade arengut, ilma et see mõjutaks ebasoovitavalt kaubandus-tingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, eeldusel et abi vastab käesolevas jaos esitatud tingimustele.
- (313) Liikmesriikide poolt nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võidakse erandkorras lubada anda käesoleva jao kohast abi, et hüvitada laevaomanikele ja kaluritele saamata jäänud tulu, mis on tingitud välistest sündmustest, millega kaasneb püügitegevuse ajutine piiramine. Sellisteks välisteks sündmusteks ei loeta järgmisi sündmusi:
- (a) püügitegevuse ajutise peatamise juhtumid, mis on loetletud käesoleva peatüki jaos 3.5;
 - (b) kaitsemeetmed, mida rakendatakse säästva kalapüügi partnerluslepingute ning vahetuslepingute või ühise majandamise lepingute kohaselt;
 - (c) kalapüügivõimaluste vähendamine või kaotamine ELi vetes ÜKP rakendamise raames;
 - (d) kalapüügivõimaluste vähendamine või kaotamine väljaspool ELi asuvates vetes, näiteks säästva kalapüügi partnerluslepingu ja vahetuslepingute või ühise majandamise lepingute pikendamata jätmise, peatamise, lõpetamise või nende üle uute läbirääkimiste pidamise tõttu või selliste lepingute alusel või piirkondliku kalandusorganisatsiooni egiidi all kalapüügivõimaluste kehtestamise ja jaotamise meetmete tõttu.
- (314) Käesoleva jao kohast abi võib anda üksnes juhul, kui väliste sündmuste ja saamata jäänud tulu vahel on otsene põhjuslik seos. Näiteks võib käesoleva jao kohane abi olla põhjendatud, kui püügitegevus on võimatu põhjusel, et sadamataristud ei ole ajutiselt kättesaadavad.
- (315) Käesoleva jao kohast abi võib anda ka sisevetekalanduses tegutsevatele ettevõtjatele.
- (316) Liikmesriigid peavad tõendama kaluritele antava likviidsusabiga seotud tingimuste täitmise tagamiseks vajalike tõhusate kontrolli- ja õigusnormide täitmise tagamise mehhanismide olemasolu.

- (317) Rahastamiskõlblike kuludena käsitatakse väliste sündmuste tõttu saamata jäänud tulu.
- (318) Rahastamiskõlblikud kulud tuleb arvutada välja iga abisaaja kohta eraldi.
- (319) Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
- (a) väliste sündmuste esinemise aastal toodetud kalapüügitoodete koguse ja samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis
lahutada
 - (b) väliste sündmuste esinemise aastale eelnenud kolmeaastase perioodi kalapüügitoodete keskmise aastakoguse või väliste sündmuste esinemise aastale eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.
- (320) Rahastamiskõlblikud kulud võivad hõlmata muid kulusid, mida abi saav ettevõtja kannab väliste sündmuste tõttu, ning neid tuleb vähendada kulude võrra, mis ei ole tingitud välistest sündmustest ja mida abi saav ettevõtja oleks igal juhul kandnud.
- (321) Komisjon võib aktsepteerida ka muid arvutusmeetodeid, kui ta veendub selles, et need põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel ega põhjusta ülemäärase hüvitise maksmist ühelegi abi saavale ettevõtjale.
- (322) Kui laeva kasutatakse väliste sündmuste ajal muuks tegevuseks kui töönduspüük, tuleb selle tegevusega seotud võimalik tulu deklareerida ja käesoleva jao alusel antavast abist maha arvata.
- (323) Kui VKE asutati vähem kui kolm aastat enne väliste sündmuste kuupäeva, tuleb punktis (319)(b) osutatud kolme- või viieaastase ajavahemiku puhul lähtuda kogusest, mille tootis ja müüs taotlejaga sama suur keskmine ettevõtja, s.t vastavalt mikro- või väike- või keskmise suurusega ettevõtja, välistest sündmustest mõjutatud üleriigilises või piirkondlikus sektoris.
- (324) Abi ja võimalikud muud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

III OSA

MENETLUSKÜSIMUSED

1. ABIKAVADE MAKSIMAALNE KESTUS JA HINDAMINE

- (325) Järgides oma varasemates suunistes sätestatud tava ning selleks, et tagada kõigi olemasolevate abikavade läbipaistvus ja korrapärane läbivaatamine, annab komisjon loa ainult piiratud kestusega abikavadele. Abikavasid ei tohi kohaldada põhimõtteliselt kauem kui seitse aastat.
- (326) Konkurentsi- ja kaubandusmoonutuste vähendamise tagamiseks võib komisjon nõuda punktis (327) osutatud abikavade järelhindamist. Hinnatakse abikavasid, millega võivad kaasned eriti suured konkurentsi- ja kaubandusmoonutused, s.t kavasid, millega võib kaasned konkurentsi märkimisväärse piiramise või moonutamise oht, kui rakendamist õigel ajal läbi ei vaadata.
- (327) Järelhindamine võib olla nõutav abikavade puhul, millel on suur eelarve või uudsed omadused, või kui on ette näha olulisi muutusi turul, tehnoloogias või õigusnormides. Hindamine on igal juhul nõutav abikavade puhul, mille riigiabi eelarve või arvestuslikud kulutused on suuremad kui 150 miljonit eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kogukestuse jooksul, s.t abikava ning võimaliku sarnast eesmärki ja geograafilist piirkonda hõlmanud varasema abikava kombineeritud kestuse jooksul, alates 1. jaanuarist 2023. Võttes arvesse hindamise eesmärki ja selleks, et vältida liikmesriikide ebaproportsionaalset koormamist, nõutakse ainult nende abikavade järelhindamist, mille kogukestus on pikem kui kolm aastat alates 1. jaanuarist 2023.

- (328) Järeldamise nõudest võib loobuda abikavade puhul, mis järgnevad vahetult sarnast eesmärki ja geograafilist ala hõlmavale kavale, mida on hinnatud, mille kohta on esitatud komisjoni heakskiidetud hindamiskavale vastav lõplik hindamisaruanne ning mille kohta ei ole tehtud ühtegi negatiivset järeldust. Abikava, mille lõplik hindamisaruanne ei vasta heakskiidetud hindamiskavale, tuleb viivitamata peatada.
- (329) Hindamise eesmärk peaks olema kontrollida, kas täidetud on abikava kokkusobivuse aluseks olevad eeldused ja tingimused, eelkõige abimeetme vajalikkus ja tulemuslikkus, võttes arvesse selle üld- ja erieesmärke. Samuti tuleks hinnata abikava mõju konkurentsile ja kaubandusele.
- (330) Abikavade puhul, mille suhtes kohaldatakse punktis (327) osutatud hindamisnõuet, peavad liikmesriigid esitama hindamiskava projekti, mis moodustab lahutamatu osa komisjoni hinnangust abikavale, järgmiselt:
- (a) koos abikavaga, kui abikava riigiabi eelarve ületab 150 miljonit eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kava kogukestuse jooksul;
 - (b) 30 tööpäeva jooksul pärast olulist muudatust, mille tulemusena abikava eelarvet suurendatakse, nii et see ületab 150 miljonit eurot mis tahes aastal või 750 miljonit eurot kava kogukestuse jooksul;
 - (c) 30 tööpäeva jooksul pärast mis tahes aasta kohta 150 miljonit eurot ületavate abikava kulutuste kajastamist ametlikes raamatupidamisaruannetes.
- (331) Hindamiskava projekt peab olema kooskõlas komisjoni esitatud ühiste metoodikapõhimõtetega ⁽⁷⁰⁾. Liikmesriigid peavad komisjoni heakskiidetud hindamiskava avaldama.
- (332) Järeldamise peab hindamiskava alusel läbi viima abi andvast asutusest sõltumatu ekspert. Iga hindamise kohta tuleb koostada vähemalt üks vahearuanne ja üks lõplik hindamisaruanne. Liikmesriigid peavad avaldama mõlemad aruanded.
- (333) Lõplik hindamisaruanne tuleb esitada komisjonile aegsasti, et tal oleks võimalik hinnata abikava võimalikku pikendamist, ja hiljemalt üheksa kuud enne abikava lõppemist. Seda ajavahemikku võib lühendada kavade puhul, mille hindamise nõue tekib kava viimase kahe rakendamisaasta jooksul. Iga hindamise täpne ulatus ja korraldus määratakse kindlaks abikava heakskiitmise otsuses. Võimalikust järgnevast sarnase eesmärgiga abimeetmest teatamisel tuleb kirjeldada, kuidas on hindamise tulemusi arvesse võetud.

2. LÄBIVAATAMISKLAUSEL SEOSSES KONKREETSEID SIDUVAID KOHUSTUSI HÕLMAVATE MEETMETEGA

- (334) I osa 2. peatüki jaoga 2.3 hõlmatud meetmete raames abi saavate ettevõtjate võetud konkreetsete siduvate kohustustega seoses tuleb ette näha läbivaatamisklausel, et tagada nende kohustuste kohandamine määruse (EL) 2022/2473 artiklites 38 ja 39 osutatud asjakohaste kohustuslike standardite, nõuete või kohustuste muutmise korral.
- (335) Kui abi saav ettevõtja ei nõustu punktis (334) osutatud kohandustega või ei rakenda neid, lõpeb siduv kohustus alates selle tagasilükkamisest ning abisummat tuleb vähendada summani, mis vastab ajavahemikule kuni siduva kohustuse lõppemiseni.

3. SUUNISTE KOHALDAMINE

- (336) Komisjon kohaldab käesolevaid suuniseid alates 1. aprillist 2023.

⁽⁷⁰⁾ Komisjoni talituste töödokument „Riigiabi hindamise ühine metoodika“ (28.5.2014, SWD(2014) 179 final).

- (337) Käesolevad suunised asendavad kalandus- ja vesiviljelussektorile antava riigiabi kontrollimise suuniseid, mis võeti vastu 2015. aastal ⁽⁷¹⁾.
- (338) Komisjon kohaldab käesolevaid suuniseid kõigi teatatud abimeetmete suhtes, mille kohta ta peab tegema otsuse pärast 1. aprilli 2023, isegi kui abist teatati enne seda kuupäeva.
- (339) Heakskiidetud abikavade alusel antavat üksikabi, millest on komisjonile teatatud tulenevalt kohustusest teatada sellisest abist eraldi, hinnatakse siiski üksikabi aluseks oleva heakskiidetud abikava suhtes kohaldatavate suuniste alusel.
- (340) Ebaseaduslikku abi hinnatakse abi andmise kuupäeval kehtinud eeskirjade alusel. Ebaseadusliku abikava alusel antud üksikabi hinnatakse suuniste alusel, mida kohaldati kõnealuse ebaseadusliku abikava suhtes ajal, mil üksikabi anti.

4. ETTEPANEKUD ASJAKOHASTE MEETMETE KOHTA

- (341) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 1 teeb komisjon ettepaneku, et liikmesriigid muudaksid oma olemasolevaid abikavasid, et viia need käesolevate suunistega vastavusse hiljemalt 30. septembriks 2023.
- (342) Liikmesriikidel palutakse väljendada oma sõnaselget ja tingimusteta nõustumist kavandatud asjakohaste meetmetega kahe kuu jooksul alates käesolevate suuniste avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*. Nende meetmete puhul, mida oli kavas rahastada Brexitiga kohanemise reservist, ⁽⁷²⁾ võivad liikmesriigid jätkata abi andmist kuni 2023. aasta 31. detsembrini 2015. aastal vastu võetud kalandus- ja vesiviljelussektoris antava riigiabi kontrollimise suuniste (komisjoni otsuse vastuvõtmise ajal kohaldatud versiooni) alusel kooskõlas komisjoni vastavates otsustes sätestatud tingimustega.
- (343) Vastuse puudumise korral eeldab komisjon, et asjaomane liikmesriik ei ole kavandatud meetmetega nõus.

5. ARUANDLUS JA JÄRELEVALVE

- (344) Vastavalt nõukogu määrusele (EL) 2015/1589 ⁽⁷³⁾ ja komisjoni määrusele (EÜ) nr 794/2004 ⁽⁷⁴⁾ peavad liikmesriigid esitama komisjonile aastaaruanded.
- (345) Aastaaruanne peab sisaldama ka meteoroloogiateavet II osa 1. peatüki jagudes 1.1 ja 1.2 osutatud sündmuste liigi, aja, suhtelise ulatuse ja koha kohta ning teavet II osa 1. peatüki jaos 1.3 osutatud loomataudide ja invasiivsete võõrliikide leviku kohta. Käesoleva punkti kohane aruandekohustus on seotud üksnes eelnevate raamkavadega.
- (346) Lisaks peab aastaaruanne sisaldama teavet püügitegevuse ajutise peatamise kohta vastavalt II osa 3. peatüki jaole 3.5.
- (347) Komisjon jätab endale õiguse nõuda olemasolevate abikavade kohta igal üksikjuhul eraldi lisateavet, kui see on vajalik ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikest 1 tulenevate kohustuste täitmiseks.

⁽⁷¹⁾ Komisjoni teatis „Kalandus- ja vesiviljelussektoris antava riigiabi kontrollimise suunised“ (ELT C 217, 2.7.2015, lk 1, muudetud ELT C 422, 22.11.2018, lk 1).

⁽⁷²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

⁽⁷³⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

⁽⁷⁴⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

- (348) Liikmesriigid peavad säilitama üksikasjalikud andmed kõigi oma abimeetmete kohta. Need andmed peavad sisaldama kogu teavet, mis võimaldab teha kindlaks, kas käesolevates suunistes sätestatud tingimused, sealhulgas rahastamiskõlblikke kulusid ja abi ülemmäära puudutavad tingimused, on täidetud. Neid andmeid tuleb säilitada 10 aastat alates abi andmise kuupäevast ja need tuleb nõudmise korral komisjonile esitada.

6. SUUNISTE MUUTMINE

- (349) Komisjon võib igal ajal otsustada käesolevad suunised läbi vaadata või neid muuta, kui see on vajalik konkurentsipoliitikaga seotud põhjustel või selleks, et võtta arvesse liidu muud poliitikat, rahvusvahelisi kohustusi või turgude arengut, või mis tahes muul põhjendatud juhul.
-